

3-9-28 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 15 వ తేది శనివారము No. 218
సంపుటము. 8. పింగళినామ సంవత్సర మాగ్గశిరమా న శుద్ధ ప్రథమం. సంచిక 208

మిక్కిలి మనోహరమగునువాసన 128

(రిజిస్టరు కాబడినది.) **ఆటో దిల్ బహార్.** (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు దుచి కనునగునది, సాటిలేని సునోజ్జ్వలమగు సువాసనగలది. ఆల్కాహాలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్రమగు సువాసన ని స్పృశింపబడును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న నైజా (అర (డాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
పద్మరకము నైజా 1-డాం	" "	0-12-0
పేరొక నైజా 2 "	" "	1-4-0
నెద్ద నైజా 4 "	లేక 1/2 డౌన్సు "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిహాపులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసానైన ను, కాట్టవైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సులభములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకిమృతులగు సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

హార్ ఏజంటు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 153, జమ్మామసీదు బొంబాయి.

ముతుశోధక 857

ముతుశాల అతిశూనమైన వ్యాధి. దానిని తొలగించునట్లు సంతానము కలుగదు. ఈ ముతుశోధకను నేవించి ఆచేత్రీలు సంతానవతులై ఇపుడు చాల ముఖించుచున్నారు. నీవు ముతుశాల వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లయిన ముతుశోధకను నేవించుము. మెల దర్శి 2-10.

గంధర్వ ఫార్మ సి, రాజమండ్రి లేక, 88, లింగి నెట్టి వీధి, మద్రాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

నది 1-కి 0 1-0 12 నతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, హైదరాబాద్ 212 మదరాసు.

తత్వము దరఖాస్తు చేయుడు. కొద్దిపాటు మాత్రమే.

భారత దేశ సేవకు రాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు

గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభమైనది వ్రాయబడినది. మెల 12 అణాలు.

తత్వము ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు:— (916)

ఉత్తమ గ్రంథాలయము 145, టంకసాలవీధి సామలకార్పేట, మద్రాసు.

TRY ONCE! TRY ONCE!

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm

PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE Sold Everywhere.

Our Catalogue sent free on application. APPLY FOR DETAILS:—

AMRUTANJAN DEPOT, BOMBAY & MADRAS.

అమృతాంజన అవశేషము. ఈ శేషము రక్తమును కుద్రించేసి బలమును కలిగించి కాళ్ళకును ఖమ్ము నొసగును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకాభిక్షణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాల ఖమ్ము లేకయే ఉచితముగా పంపెదము. వైద్య శాస్త్ర మునీశ్వర గోవింద్, ఆలంకర్షణ కౌమధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు.'

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మొనర్పు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

నది, పోస్టు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖడ్గి, పయ్యర్లకున్న దుంప, ఫలవృక్ష మొలకున్న, మొక్క తీగవలె రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములమట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరిశీలించి ఆయా భూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, చిక్కొక్క చిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేష్టిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద నుదాహరించుచున్న వైవిధ్యమునకు వ్రాసి. తెలుగుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

Special Large Type Edition

CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES

MARY PIERCE

Or The Memoirs of a Maid Servant. By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue. By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co., POST BOX No. 167, 536 (A.) MADRAS E.

బరోడా వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ
సాగించినది. ఆటోమోటార్స్ రిజర్వర్వకాబడినది.

జగద్విఖ్యాతిమయ సువాసనగల
పంటు, పరిమళము వెక్కువగా
గలదు. ఒకమాత్రం కొని దీని యధార్థ
మును పరీక్షింపుము.

ధరలు
బొమ్మలు 2-0-0
గ్రాము 0-12-0
కాపు 0-8-0
కాపు 0-1-0

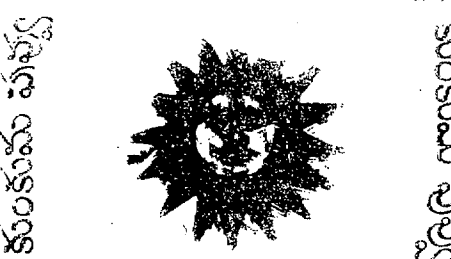
పరస్పర తలచుచున్న గూడ పరీక్షింపుము. దీనిలో
లోపా సంబంధమును నమూనా లేనియు కలియబట్ట లేదు.
సాక్షాత్తులైన లెఖనాపై సీసా 1-కి రూపాయి. పోస్టేజీ వేరు.
ఒక అణాపీట్లను పంపినచో నమోనాను ఒక చిన్న
సీసాతో చమురుచితిముగ పంపబడును. (490)
శ్రీ పరస్పర పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైకొని, బొంబాయి నెంబరు 8.

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.
అయిదంకముల నాటకము.

మధురాలాల్ల పద్యములు!! శ్రావ్యమైన పాద్యములు!!
ఇయ్యది మృదుమధురమైన వ్రాయబడినది. సాసామా
న్యమన కెల్లకను నుబోధకము. ప్రదర్శన వాడుకలముగ
మన్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కల్పాటకాది వర్ణనలు
లతో నిండియుండును. ఒక పర్యాయము చదివినను ప్రదర్శనం
చిను బడువరు. దీనిని గూర్చి వెల్లారు వాస్తవ్యులను
బంధు నోబిలు కాలేజీ ప్రొవెనరుగ శ్రీయుత ముత్తగాజు
నుభూరావు, ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును
చదివిన ఈ నాటకరాయముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువలకే
బోధపడును. రూ. వెల 1-0-0 తపాలకూలీ వేరు.
గ్రంథకర్త: చనుమర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి,
(980) భొజ్జిశేట, బండరు.

కారణం బి: ఇది శ్రీభక్తిపూర్వకము నాటకము.
సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ దీపము లాగును కేసిది.
అందరు జనజీవితవలయును. వెల 0-1-0 పోస్టేజీ వేరు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు స్వార్థమార్పిణును
గమనింపుడు. కరస్పాక డెన్సు మోగలగునని
ప్రతీక్షించి వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!! అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31. తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల నుండును నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

తరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు ప్రమా 0-3-0.
వి. పి. గ కాక, మునుగా పోస్టు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంకను గలగతుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-8-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధిము
చక్కని డబ్బీతో. వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.
అమృతాంజనం డిపో,
109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి. 8, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

హామిడినను వచుము: బివోడిగా నహితమైన హామిడి.

హామిడినను వచుము: బివోడిగా నహితమైన హామిడి

అతనికుభ్రపు కర్తమవలన జనించు జాడ్యములకు కీరీటుమంటి మందు. కిరీటులను, మచ్చలను, గండమాలలను
క్షయ, ప్రాంతకర్మలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టు.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కర్మభక్తి కారిణి (కె)

వహినిసామెట్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకయము, సహజమైన సుధృవచ్ఛిన్నము అన్ని విధములైన దోషములను
తొగొట్టును. కీరీటునందరి పొడిరగదోషమును, మలబద్ధకమును కార్తవ్యసంకమును నొప్పులను పోగొట్టి కర్తమను
శుభ్రతరచును. శరీరాశోగమును గలుగజేయును. 10 రోజులవరకు మండుటకు 4 ఖోప్పల బుడ్డిలో అమృతము.

హామిడినను:— సి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No 2, BOMBAY.

Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
ANDHRAKNITTING FACTORY,
220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.
Socks and Stockings
its different colours
and sizes can be had
at moderate rates.
Trial orders Solicited.
835

Seeds & Plants.
నానావిధ చెట్ల దినుసులు.
మెడల్పు బొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు
విధమైన చెట్లదినుసులు యింకా అనేక విధము లయిన చెట్ల
కల్లల దినుసులు సీమ కాంక్షాకూరలు నాటుకాయకూరలు
విత్తనములు పరస్పరముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు
అధికా ప్రాంతుపంసితే, పటములో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలా
గు సంపుటము. జాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
ఎస్. కె. ఐ. కార్డర్ మీరాసాహెబు,
విత్తనములు, మొక్కవర్తనము.
(959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు.
దీనియందు సంతతి
తుల్యములగు వస్తువులు
చేరియున్నవి. చెల్లిసం
బంధునుగు పుండ్లు, దు
రద, గడ్డి, పాడలు మొ
దలగు చర్మ వ్యాధులు
అత్యశ్శయముగా బా
గగును. చర్మమునకు పురుల్యమును, నునుపును, నాణ్యము
యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయాలునకు దొరకును. ప్రతిబిడ్డతై
నా హనుమాన్ బోరక్కు బాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)
రంగ నాథం శైవ్య అండు బ్రదర్సు, మదరాసు

కలకత్తా జాబు.

(మా స్వకీయవిలేజుకునియొద్దనుండి.)

కలకత్తా, డిశంబరు 11.

ఈ చాలసంకల్పంతో ముందుగా పంపియ్యే మన రాజప్రతినిధిగారును ఇంకను ప్రజాప్రతినిధిసంఘముల విజ్ఞాపనముల నందుకొనుచునే యున్నారు. బీహార్ రాష్ట్ర రాష్ట్రమునకు ఆస్సామునకును బర్మారాష్ట్రమునకును జేరిన విజ్ఞాపనములు కూడ నిచ్చుటనే కైకొనబడుచుండుట చదువరు లెఱుంగుదురు. బర్మారాష్ట్రములలో గొందఱు తమ రాష్ట్రమును హిందూ దేశమునండి విడదీయవలె నని కోరి యుండుట మిక్కిలి యాశ్చర్య జనకముగా నున్నది. నేటి సంస్కరణ విధానము లన్నింటియందును రాష్ట్రము స్వాతంత్ర్యము ప్రధానంగా నున్నప్పు డిట్టి కోరికకు ఆశ్చర్యకర కాని యవకాశముకాని యున్నట్లుగపడదు. కాని, ఈవిచిత్ర నాటకమునకు మూలాధారము నూత్రధారులవ్వో యూ హింపదగి యున్నదేకాని, యెవ్వరు చెప్పగలరు? ఇండియా అస్సాసియేషనువారిచే సమర్పింపబడిన విజ్ఞాపనము స్వదేశ వ్యాపారములలో నిండియున్నదని "ప్లేటును" పత్రిక పరిహసించినది. ఈ పరిహాసము కేవల మత్రమ మనుటకు వీలులేదు. ఒకవంక, కర్మిను మహాత్ముని నలలలో జిక్కికొని యుండి వేటోక వంక దేశీయ మహాసభా సంస్కరణ ప్రకాశికు బరిత్యజించుటకు వీలులేని స్థితి యందున్న నాయకులచేత దయారహితముగా యుండుటచేత, ఈ విజ్ఞాపన మా సంఘముయొక్క సామాన్య సభ్యుల యంగీకారమునకుఁ బెట్టబడి యుండక పోవుటచేత, దీని కిట్టి స్థితి సంభవించిన దని "అమృతబజారు పత్రిక" వ్రాసిన వాక్యములు యధార్థమును దెలుపుచున్నవి. స్వాధీనమగు కుతంత్రములవలనను అక్రాంతరంగీకరములవలన ఆ రాష్ట్రమున గలిగిన నూతన పరిస్థితులవలనను, బీహారు మహమ్మదీయ సంఘమువారు మోస్తామలీగు సంస్కరణ విధానమునకు బద్ధులై యుండక పోవుట తటస్థించినది. కొందఱు హైదరాబాదుచేతను కొందఱు యూరొపియనులచేతను సమర్పింపబడిన కర్మిను సంస్కరణ విధానమును గూర్చి యొక్కమాట వ్రాయవలసియున్నది. దీనిని సమర్పించినవారు రందుదాహరించబడిన పండ్లెండు నిబంధనలచేతనే బద్ధులుకాని, దానివై వ్యాఖ్యానమునకు బద్ధులుకారట. ఈ విధానమునకు జేసిన సదభిప్రాయములను ఆ వ్యాఖ్యానమునందే కలవకుట నిస్సంశయము. ఇప్పుడా వ్యాఖ్యానము పరిత్యజింపబడుటచేత ఆ నిబంధన లెట్టి విపరీతార్థమునకైన నవకాశ మొసంగగలిగియుండు నని మన నాయకులలో గొందఱు గ్రహింపకుండుట సంతాపకరము.

ఆంగ్లో-యిండియనుల భ్రమ.

ప్రజాభిప్రాయమును సంక్షిప్తిపఱచజాలని కర్మిను విధానమును గూడ మన ఆంగ్లో-యిండియను మిత్రులు సమ్యగింతచుటలేదనియు, సంస్కరణములన్న నే వారి తల కంట గించుచుండె యియు, ఇటీవల వారిచే హంపేగూనుంట్రిక సమర్పింపబడిన విజ్ఞాపనవలన దెలియుచున్నది. దీనికొక కారణము నొక యూరొపియను మిత్రుడు "ప్లేటును" పత్రిక యందు విస్తృతముగా విప్పిచెప్పినందునకుఁ గృతజ్ఞులమైయున్నాము. ప్రజాభిప్రాయములను సంక్షిప్తిపఱచుట కెంత యావశ్యకత గలిగినను, యూరొపియను లందఱును ప్రతికూలురుగా నున్నయెడల ఏసంస్కరణ విధానమును ప్రకటికారి ప్రభుత్వముచేత సంగీకరింపబడదని యాతఁడు వ్రాయుచున్నాడు. ఇట్టి భ్రమయే ఆంగ్లో-యిండియనులలో బెక్కిండ్ నావేళించియుండెననుటకు సందియములేదు. పరిపాలక జాతికి జెందియుండుటచేతనే యూరొపియనులకుఁ గొన్ని ప్రత్యేకలాభములు కార్యముగా నుండవలెనను విషయమును నిర్వివాదాంశముగా నెంచుకొని, ఈపునాదివై మన మిత్రు లెన్నియో వింతకట్టడములను గట్టుచున్నారు. కావున, ఇటీవల, సుప్రసిద్ధులైన వి. పి. మాధవరావుగారు "మైన్సు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రికయందు నడివినట్లు, సంస్కరణ విధానము లాలోచింపక ముందు మాంపేగూనుంట్రి యా నిష్పత్తియను భోగ్యోజ్ఞయిండిన లెస్సగా నుండెడిది. తెల్ల మొగములను గలిగియుండుటయే యొక పెద్ద హక్కును ప్రాతయభిప్రాయమును పరిత్యజింపవలసిన యావశ్యకత కలిగినదని వీరి మనస్సులలో నాటకజెప్పియెడల, ఇప్పటి వెట్టివివాదముల కవకాశ ముండెడిది కాదు. కాని, ఇప్పటికిని మించి పోయినదిలేదు. వెన్నెలవై పొంగి పొరలిచచ్చుచున్న మహాసముద్రమును చీపుకట్టతోఁ గ్రతిపాకంపనెంచు మన ఆంగ్లో-యిండియను మిత్రులు తమ దుర్భులుల నికడైన వీడెదరుగాక!

నిర్బంధావాస సమస్య

సంస్కరణవిధానముల చక్కలలో మునిగి తేలుచుండి, మన దేశీయములు నిర్బంధావాస శిక్షలవలన జనించుచున్న భయంకరసమస్యలను గూర్చి బహుత్వంపకుండుట కోచనియును. 1818-వ సంవత్సరపు మూడవ రిగ్యులేషను క్రింద ఆలిఫూర్ జైలులలో నిర్బంధింపబడినవారు గొందఱును కట్టుకట్టి యాచారమును పరిత్యజించినారు విషయము మీకుఁ దెలియవచ్చియే యుండును. ఇంగ్లాండులో స్త్రీస్వాతంత్ర్యవాదసంకల్పమున నిట్టి యాచారపరిత్యాగమే జరిగినప్పుడు, దేశమంతయు నట్టుడికినట్టుడిపోయినది. ప్రభుత్వము వారు ప్రజల యాగ్రహమును చల్లార్చుటకు విశేషశ్రద్ధ తీసికొనవలసి వచ్చినది. కాని, ఇచ్చటి పరిస్థితి, లక్కటా! వేఱు. నిర్బంధావాసమున నుంచి రను కిన్నయే దీని కింకారణముని అస్సాసియేషను ప్రెస్సు ప్రచురించినది. కాని, అదియే కారణముకాదనియు, నిర్బంధితుల నేకప్రవాసమున నుంచుచున్నారనియు, వారు దుర్భరమైన హింసలకు లోనుగావలసి వచ్చుచున్నారనియు, నిర్బంధితులవలననే తెలియవచ్చినదని యిచటి పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును విచారించుటకు మాటుగా ప్రభుత్వమువారిగురదృష్టవంతులను దూరప్రదేశములకుఁ బంపివేసి కల్లిదండ్రుల యవసరములకుఁ గూడ నవకాశము లేకుండజేసి యుండుట సంతాపకరము. నిర్బంధావాసములను గుఱించి ప్రభుత్వమువారిపట్ల యొక విచారణసంఘము నేర్పఱచియుండుట సత్యమేకాని, దీనివలన గూడ విశేషప్రయోజన ముండజాలదని నానిశ్చితాభిప్రాయము. ప్రభుత్వాధికారులు బుద్ధి పూర్వకముగా నన్వాయము చేయుచున్నారని యెట్టివెట్టివాఁడును దలంపడు. కాని, వారు సి. వి. డి. రిపోర్టులమీదనే యాధారపడుచున్నారనియే ప్రజలు మొట్టమొట్టి యాక్షేపించు చున్నారు. ఈ రిపోర్టులను వేటోకవిచారణ సంఘమునకుఁ జూపినను ఫలితము వేటగా నుండజాలదు. ఒక్కపక్షమును మాత్రమే విని నిర్బంధితుల పక్షమున సాక్ష్యమును విచారింపకుండినవో, ఇట్టి విచారణ సంఘములు దుర్భర దుఃఖభారమున మునిగియున్న తల్లిదండ్రుల కన్నీళ్లను తుడుచుటకుఁదగ్గు న్యాయాన్వేషణమున కిందుకయ్యు దోడ్పడజాలవనుట నిశ్చయము.

వంగదేశసాంధ్రులు.

ఇచ్చట విద్యాభ్యాసము చేయు నిమిత్తమై వచ్చియున్న విద్యార్థి బృందమేగాక, యదోగ్యములయందుండి స్థిర నివాసముల నేర్పఱచుకొనియున్న యాంధ్ర కుటుంబములు పెక్కు గలవని చదువరు లెఱిగియుండును. వంగదేశ సాంధ్రులయందు నూతనప్రబోధ మొదలైనదని వ్రాయుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. కొంతకాలము క్రిందటికంటకు నామ మాత్రావ శిష్టమైయుండిన వంగదేశాంధ్ర సమితి తిరిగి తలనూపినది. ఖర్చుపురాంధ్రసమితి యత్యుత్సాహముతోఁ బనిచేయుచున్నది. కిడ్లపూరునందలి ఆంధ్రభక్త సమాజము పునరుద్ధరింపబడినది. అచ్చట మొక్క యాంధ్రపాఠశాలస్థాపించుటకై ప్రజల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నాల్గివారాంధ్ర భాషాభివర్ధన సమాజము చక్కగాఁ బనిచేయుచు, 96 మంది విద్యార్థులకు రాత్రులం దుచితముగా విద్య గఱపుచున్నది. దీనికి తదగ్యతులగు శ్రీనివాసరావు నాయఁడుగారి సత్కార్యోత్సాహమే కారణము. దేశీయమహాసభ నిమిత్తమై వచ్చు నాంధ్రనాయకు లిచ్చట స్థిరనివాసము లేర్పఱచుకొని యున్న స్వదేశీయులను జూచి లజ్జగొనవలసిన పనియేమాత్రము నుండజాలదని వైర్యముగాఁ జెప్పగలుగుటకు సంతోషముగా నున్నది.

ఏలూరు తాలూకా సంచయ మహాసభ:—గుండుగోలను గ్రామమున ఈ సభ 22-1-1918 లేదని జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. చింతా శేషయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘాన్వేషణులగు, దాకారపు సుబ్బారాయుడుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, రాయుడు గంగయ్య యత్రల నూర్యవారాయణ గార్లు కార్యదర్శులుగను, నీలవరము నూకాలు కాలిభూషణము మద్దిరాల సుబ్బారావు పంతుల సుబ్బారాయుడు ఎరుగుతుల్లే అక్కయ్య నీలము వెంకయ్య కోటి లక్ష్మయ్య కండెల్లి లక్ష్మయ్య మొదలగు వారు 20 మంది ఆహ్వాన సంఘసభ్యులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. పంచముల సాంఘిక స్థితి కులాచారములు నిర్దిష్టమొదలగు వానిని గూర్చి తీర్మానింపబడును. గుండుగోలను యూనియను చేరుచును భోగరాజు వీరవెంకయ్య పంతులు గారు ఈ సభ కకు ఖర్చులు యావత్తును తమ గ్రామములో సమకూర్చుటకు నిశ్చయించినందులకు మున్యము. (వీరు పంచములకు చాల పాఠశాలలు స్థాపించి ఎక్కువ పట్టుదలతో పని చేయుచున్నారు.)

మాంటాగుగారికి విజ్ఞప్తి

బెజవాడ పౌరులసభ

ఈ నెల 10 వ తేదీని బెజవాడలో పౌర మహాసభ సభ జరిగినది. తెలుగుజిల్లాల ప్రతినిధులును ప్రజా ఆంధ్ర మహాసభస్థాయి సంఘమువారివిజ్ఞప్తి కవకాశ మొసగక పోవుటవలన ఆంధ్రులకు చాల నాశాభంగమును ఆగ్రహమును కలిగినది. కాంగ్రెసులీగు విధానముననుమతించిన పెక్కు సంఘముల కీరాష్ట్రమున నవకాశ మియ్యబడలేదు. తాము యథార్థ స్థితిని తెలిసికొనకుండచేయుబడిన ప్రయత్నములు ప్రబలాగ్రహ కారణములుగ నున్నవి అని బెజవాడ మహాసభ కధ్యక్షుల వహించిన పెద్దిభొట్ల వీరయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు మాంటాగుగారికి తంపివార్త నంపిరి.

బెజవాడ పౌరజన మహాసభ వారు

మదగాను వెసి డెన్సి అసాసియేషనువారికి పంపిన తంపివార్త. నిర్ణీతకాలమునకు నుండు పంపబడినవిజ్ఞప్తులన్నియును ఆలకింపబడువరకును మీరు మాంటాగుగారికి విజ్ఞప్తి సమర్పింప వలదని బెజవాడ పౌర మహాసభ సభవారు మిమ్ముల కోరుచున్నారు. పెద్దిభొట్ల వీరయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. మహాసభాధ్యక్షుడు.

గుడివాడ తాలూకా కౌతరము ప్రజలసభ

ఈ నెల 14 వ తేదీని ఈ గ్రామవాసు లవసరసభను గావించిరి. దేశ హితంకర వ్రాహ్మణేతరసభ ఆంధ్రమహాసభ మున్నగు సంఘముల ప్రతినిధులు విజ్ఞప్తులను సమర్పించుట కవకాశ మొసంగకుండుట కీసభవారు తమ ఆసక్తులని ఖండితముగ ప్రకటించుచున్నారు. కాంగ్రెసు లీగు విధానమును పూర్తిగ నొసంగినగాని ప్రజలకు సత్ప్రతిఫలకము. భాషాధారమున గాష్ట్ర విభజన మొరంపపన్నవో రాష్ట్రీయ పరిపాలనము సమగ్రము కావలదని తలంచుచున్నారని తీర్మానించిరి. (తంపివార్త.)

బళ్లారి నరసవిసోదినీ సభవారు

1917 డిశంబరు 16-వ తేదీ ఆదివారము
సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

కృష్ణ లీల

అను నాటకమును

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రవర్ధింతురు.

పురుషులు రూ. 2, 2, 1-3, 1 ఆ. రి. స్త్రీలు రూ. 2, 1, ఆ. రి.

టిక్కెట్లు:— 93, నానాయణ మొదలి వీధి, చింతాడ్రెవేటు ఆయామొదలి వీధి, నెం 1/2 వ గల సభా భవనము నందును హాలువద్దను దొరకును.

రావుబహద్దర్
సి. హెచ్. గౌడ్, డి. గోపాలాచారి, బి. మాధవరావు,
వెసి డెంటు. నె. కెటరి. జనరల్ మ్యానేజరు.
(976)

ఆంధ్రవీర కంఠీరవ అభినవ
భీమసేన బిరుదాంకిత ప్రావేశరు
రామమూర్తిగారి కార్యక్రమము.

పల్నాకిమిడి	14-12-17	to	16-12-17	3 రోజులు
కాకిబుగ్గ	17-12-17	to	18-12-17	2 "
వారున	19-12-17	to	21-12-17	3 "
ఇచ్చాపురం	22-12-17	to	24-12-17	3 "
బగవంతుర	25-12-17	to	28-12-17	4 "
అనకా	29-12-17	to	31-12-17	3 "
రెనుల్ కొండ	1-1-18	to	3-1-18	3 "
చక్రపూరు	4-1-18	to	7-1-18	4 "
పూరి	8-1-18	to	11-1-18	4 "

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోషియేషను

అయ్యే పకనభ.

[illegible]

అధ్యక్షులు

ప్రస్తుతము కాంతి సెలకొని యుండవలె నని ఎల్లరును ప్రయత్నించుచుండగ సన్నపురి కోటనమువారు కొన్ని ముఖ్యములను పేరు గలవియు నగు సంఘములు మాంటూగూ గారికి విజ్ఞప్తులను సమర్పించ వీలులేకుండ చేయుటచే మన మిపు డీచట సమావేశము కావలసి వచ్చినది. వారిలో మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను ఒకటిగా వచ్చినది. ఈసంఘ మేర్పడి విశేష కాలము కాకపోయినను దీనికి 25 కాళ్ళ తేప్పడివని నామమున 600 మందియును నుండలములతో 2000 మందియును సంఘము కలరు. ఈసంఘమువారు సభలను చేయుచు ప్రజలకు వ్యావహారికజ్ఞానమును కలిగించుచు అన్ని బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘములకును ప్రతినిధులుగ నున్నారు. ఇట్టి సంఘము విజ్ఞప్తిని సమర్పించుట కవకాశ మొసగబడలేదు. ఇటులనే ఆంగ్లవైశ్య మహాజనసభ, నామకొటిపెట్టి సంఘము, ఆంధ్ర మహాజనసభ, ఆంధ్ర పంచరు సంఘము, విశ్వేశ్వర్య సంఘము, మున్నగువానికి గూడ నవకాశ మొసగబడలేదు. భాషాభారమున రాష్ట్రవిభజనము చేయవలెననియు ఆంగ్లములకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును విశ్వేశ్వర్యులయును స్వేచ్ఛవలెననియు ఆంధ్ర మహాజనసభవారు 6 వత్సరములనుండి సభలు చేయుచు ఆంధ్రోత్తరముచే ముదగున్నను వారికిగూడ నవకాశమొసగబడలేదు. ఈ సంఘములన్నియు కాంగ్రెసులను విధానము గామోచించుటయే ఈ నిరాకరితమునకు కారణముగ భేదమన్నది. ఇవలకు 19వ తేదీ టిఫిను సేన్సెటివ్ కొన్ని అనాయకసంఘములకు అవకాశ మొసగబడనవసరం. అలేటిలోపుననే విజ్ఞప్తు లన్నియును వెలువలెనని ప్రకటించి యున్నందుచు భృత్తిముగ నట్టిసంఘముల కవకాశ మొసంగిరి. ముఖ్యులచేట అంజుమాను, న్యాయాధ్యక్షు బోయిసు అసోసియేషను, మదరాసు ద్రవిడియన్ అసోసియేషను, యెన్నున సంఘములన్నిటికి నుండు కలిగింపబడినది. ఆ వి కాంగ్రెసు లీ కు విధానము నంగీకరించునని కావుగా నను జస్టిసు నకును విశ్లేషణచేయగా ప్రజాసంఘమునకును భేదము. కావునను నాని కట్టి అవకాశము లభించినది గాన నిందులకు మన మాత్రేవించుట కిచట సమావేశమైతిమి. ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను ప్రతినిధులవిజ్ఞప్తి నాడించుటకు అవకాశము కల్పింపబడవచ్చునను నాకొద్దికాకలగు గారియక కెట్టి విశ్వయనాద్యమును తెలియమిచే నున మిచట మన పనిని నెరచేర్చుట కాత్రేవలె మేమియును లేదని అగ్యములు వాడిని మొదటి తీర్మానము నుపసాదించి టి. వి. బోపాలస్వామి మొదలగున గారిని కోరిరి.

మొదటి తీర్మానము.

చున్నపురి కొంతనమువారు మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ ఆసాసిషియసు, ఆర్యచైత్యసంఘము, ఆంధ్రమహాజనపథ, చర్మముల వర్తకుల సంఘము, విశ్వకర్మసంఘము. ఆంధ్ర పంచముసంఘము, అడ్వకేట్సు సొలిసిటరు ఆసాసిషియసు, మున్నగు క్యాంకెసు లీగు విధానము వంశీకరించు ముఖ్య సంఘముల పత్రికినిధులు మాంటూగు గారికి విజ్ఞప్తులు సమర్పించ వీలుగా లేకుండ చేయుటయు, నామహాములును నిర్ణయించును క్రి

[illegible]

డాక్టరు నంజుండ రావుగారు

దాక్షగుగా కీర్తి స్థానము ననుమించిరి. ఈ కార్యమును
సూచి యైకి నేనాగ్రహమును కనుబరచు చున్నను లోపల
సరికసించుచునే యున్నాను. మాంట్రాగూ గారిని భోగిషాస్త్రీ
నినానించిరి. దాని వలననే నిరంకుశాధికారుల భోగిమాయనను
భాగిగా కలదు. ఇది యిట్లు జరుగక పోయినచో
నిరంకుశాధికారుల చిత్తవృత్తి మాంట్రాగూ గారికి సరిగ తెలిసి
యుండవచ్చును. వారిట్లన్ని సంఘములను నిలిపి చేయబూతుటను
తిలకించుమైన మన మందరమును తక్కిన సర్వవిషయములను
మరచి కాంగ్రెసువీరు సంస్కరణముల నేకాగ్రభావముతో
కోరకలెను. హిందువులు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు మున్నగు
వారందరును కలసి పనిచేయవలెను. ఇన్ని సంఘముల విశ్వాత్ములు
నివాకరింపబడి నందుక కాంగ్రెసు మహాజనసభలవారు గూడ
విశ్వాత్ములను సమర్పించుటను కనమించవలెను. అట్లు చేసినచో
దొరతనమువారు మనకు చేసిన అవమానమునకు మనము ప్రతిక్రి
యను చేయగలిగితిమని వారు తెలిసికొనవీలగును. మాంట్రా
గూ గారు సామధూలీ గలవారే యగుదురుకాని మనము స్వదే
శీసాత్వికవిరోధవ్రతములను బూనినగాని కార్యనిధి కలుగజా
లదు. మనకు మనశ్చైర్యము లేదని నాచ్చును గా రాక్షేపిం
చిగాన మనము సాత్వికవిరోధమును బూనిమనశ్చైర్యమును

నా పదాలని యన్నది. స్వదేశీ వ్రతమున నిక్కముగా పాటించి నీవు మనము తప్పక సెల్గలము అని డాక్టరుగారు మఱివెరి.
|| యాకూబు హుస్సేను సావెంబుగారు.

దొరతనమునా కిట్లు నిరాకరించుటలో సద్భావమునే కలిగియుండ వచ్చును. కాంగ్రేసులీ సవిధానము వారికి బాగుగాను వ్యతీతముగనుటచే దానినిగూర్చి మరలమరల చెప్పుట అనవసరమనిచూచు తలచియుండవచ్చును. మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను వారి ప్రతినిధులకైన నవకాశ మొసగిన ఈ సభాసంకల్ప మిదేక్షలను. మనకిప్పుడు సాత్వికనిరోధ మొక్కటే శరణ్యముఅని సాహేబుగారు నుడిచిరి.

అనిబిశెంటమ్మగారు.

దేశమునందలి వివిధరాజకీయ సంఘముల భావమును తెలిసి కొనుటకు మాంటూగూగా రీ దేశమునకు వచ్చుచున్నారని తెలుపబడినది. ఢిల్లీ కలకత్తా నగరములలో నది నెరవేర్చబడినదిగాని చెన్నపురికి రాగానే మార్పుకనబడినది. విజ్ఞప్తులకు వినుట కవకాశము లేదని వినుట కాశ్చర్యముగా నున్నది. అట్లయినచో ఏయే సంఘముల భావము లిదివరకే స్పష్టమయినవో ఆయా సంఘములకవకాశ మొసంగక విడిచియు టుగాని భావములుగల సంఘముల కవకాశ మొసంగదగును. అందులకు భిన్నముగా నిపునుచేయుబడినది. కాంగ్రెసు మహాజన సభలవారు కాంగ్రెసు విధానమునే బలపరచెదరు. కాన వీరి విజ్ఞప్తి చుకల వికసనిలేదు. నారి ఇదివరకు తమ భావములను వెల్లడింప వకాశమును బడయని సంఘముల విజ్ఞప్తుల నాల కింపవలెను. అట్లు గాకుండ నా సంఘములకు దూర మొనరించిరి. ఈ వృత్తాంతము నెవరైన మాంటూగూ ప్రముఖులకు శ్రుతపరుచదగును. విశ్వకర్మ సంఘము 60 లక్షల మంది కార్మికులకు ప్రతినిధిసంఘమై యున్నది. చేతిపనులు నారి యధీన మున్నవి. దేశభిక్షునికి చేతి పనుల నభివృద్ధి నొందించుట అత్యవసరముగ నున్నది. ఈ మహా సంఘమువారు కాంగ్రెసువలీన విధానము నామోదించియున్నారు. వారిపక్షమున రాష్ట్రీయసభలో రిగురు సభ్యులు నియోజింపబడదగును. వీరు కార్మికులలో విద్యాధిపతుల స్వల్ప సంఖ్యాకులు. దేశభాగ్యమునకు కారకులు. 60 లక్షల మందికి రిగురు ప్రతినిధుల నొసంగిన చాలునని కోరు వీరి విజ్ఞప్తిని మాంటూగూగా రాలికింపవలరా? నోరులేని కోట్లకొలది జనుల ప్రతినిధులను దూరముననుంచుచు నారి మారక స్మరించుటకులన కలుగు లాభమేమి? దొరతనమువారు కాలము చాలదనుచున్నారు. కాన చెన్నపురి కాంగ్రెసు మహాజన సభ విజ్ఞప్తులను మేము విరమించెదము గాన ఆకాలమున ఇకర విజ్ఞప్తులను వినదగునని మనము నుడిపిన దూరతనము వారెల్లు వివజాలించుచుగో నేను తెలియజాలకున్నాను. దాక్షరు సంజుండరావుగారు నుడివినరీతి నీ విరాకరణము మన మేలునకే కలిగినది. మన మిట్లు ఆక్షేపణసభలకు విరాధము చేకుండ నరీపి ప్రక్రియలో నాన్వోళన మొనరించుచుండిన నోరులేని కోట్లకొలది ప్రజలకు జరుగు నన్యాయమును మాంటూగూగారు ప్రసాదపఱుగుచును అది ఆని విసెంటిన్ను గారు నుడిపిరి.

బౌద్ధుడు, బుద్ధుడూరి ప్రకాశము గారు.

వీరు అద్వైతేష్వు సంఘము పక్షమున నుండిరి మాంటే
 గుగారు ఇండియా దేశమును విడుచుటకు ముందే వారికి ఈ
 యుద్ధమునంతయును స్పష్టముగ తెలిపబడవలెను. ప్రాతినిధ్య
 స్వాతంత్ర్యమును మనము స్పష్టగ పరచవలెను. ప్రతికూలము
 పురోభివృద్ధిని కోరువారు గారు వ్యవహారము లిచట నెట్లు జరు
 పుచుచున్నదో మనము మాంటాగూ గారికి స్పష్టపరచ
 వలెను. మహాభవనధర్మమును సభలుగూడ విజ్ఞప్తులను
 సమాధింపవలెదు. అవి ప్రకారము నుండిరి.

లాడు గోవిందదాసు గారు

ఈ సంఘము లన్నియు కాంగ్రెసులీగునిధానము వంగి
కరంచుటచేతనే వివిధ కనహాళియు కలిగింపబడలే దనినదో నది
తగిన సహధానము కాబాలగు ఎవరో కొద్దిమంది బ్రాహ్మ
జేతరు లిటీవల నాకర్షింపబడినవారు తప్ప తక్కిన 81½ కోట్ల
మంది భూవీతియునును కాంగ్రెసులీగునిధానము నామోదించి
రి. కార్మికుల ఆవశ్యకతలను దొరతనమువారు ముఖ్యముగ
గ్రహింపవలెను. పాలితప్రజలకుల కధిక మగు నెయ్యమును
కలిగించుటయే కాంగ్రెసువారి సంకల్పము. ప్రజాహితమునకే
గాక స్వామ్రాజ్యహితమునకు గూడ కాంగ్రెసువారు స్వ
పరిపాలనయు నర్థించిరి. అట్టి తిరుణమున
దొరతనమువారు కాంగ్రెసునకు తోడ్పడుట ముఖ్యకర్తవ్యము.

కాంగ్రెసు లీగు విధానము నామోదింపు సంఘముల నన్నిటిని వారాధింప దగినది. నాటుకోటిపెట్టు ధర్మమునకును సంపదకును పేరకైనవారు యుద్ధనిధికి 10 లక్షలను యుద్ధమునకును 15 లక్షలను వారొసగియున్నారు. ఇతర విషయములకు గూడ ధనము నధికముగ నొసగియున్నారు. కాననే వారి విజ్ఞప్తి తృప్తికరంబునదని దానుగారు నుడివారి రామమూర్తిగారు.

విశ్వకర్మసంఘము పక్షమున రామమూర్తిగారు నుడివారి. రాజకీయసంస్కరణములనుగూర్చి కర్మికుళిరాలు మున్నగువారి అభిప్రాయములు మానవి. రాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయముగూడ మారినదిగాని చెన్నపురి దొరతనమువారి భావము మాత్రము మారలేదనివిశ్వ కర్మసంఘమునుగూర్చి గంభీరముగ నుడివిన అనిబిసెంటుమ్యగారు మున్నగువారికి వందనము లొసరించుచున్నానని రామమూర్తిగారు నుడివారి.

బారిష్టరు కోటిరెడ్డిగారు.

ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరులు కడప మహాసభనుగూర్చి జరిపిన చిత్రచర్యను ఆసత్యప్రకటనమును కోటిరెడ్డిగారు వివరించి అట్టి సంఘమునకు దొరతనమునా రాదరమును చూపి (వెసి డెన్సి) సంఘముపట్ల ప్రతికూలరగుట ఆసంజనమునది.

సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు

ఆర్యవైశ్య సంఘము పక్షమున శ్రేష్ఠిగారు నుడివి ఇట్లు ముఖ్యసంఘముల ప్రతినిధుల కవకాళ మొసగబడిమిచే తక్కిన సంఘములు గూడ విరమింప దగునని ఖండితముగ నుడివి.

బారిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు.

పీఠ ఆంధ్రమహాజనసభ ఆంధ్రపంచమ సంఘముల పక్షమున ఆంధ్రమున సుపర్యసించిరి. ఇండియా మంత్రిని రప్పించుట దేశహితమునకు కాదు. వేంబల్లేరు గారిని రప్పించుటకు మొదట ఏర్పాటు చేయబడినది. దైవికముగ మాంటాగు గారు వచ్చుట తటస్థించినది. మన రాష్ట్రమునకు నిద్రబోతు రాష్ట్రముని పేరుగాని అనిబిసెంటుమ్య రాకవలన మన నిద్ర వదలినది. మనకు సాత్వికనిరోధము తప్ప చేరుగతి లేదు. మన నాయకులు శాంతి శాంతి యని పొరబడకున్న నిదివరకు చాల మేలు కలిగియుండెడిది. ఇప్పుడైనను మిందీపోలేదు. పంచములు నిన్ను జాతు లనబరచుచున్నాడు. వారి ప్రతినిధులకు గూడ సవకాళ మొసగవంతుట చాల విచారకరి మని పీఠ నుడివి.

రెండవ తీర్మానము

“ఈ తీర్మానమును ఇండియా మంత్రి రాజప్రతినిధి చెన్నపురి గార్లు మెంటువారలకు తెలుపుట కధ్యక్షుని కధికార మియ్యబడినది.” అను నీ తీర్మానమును పద్మనాభపిళ్ల గారుపఠాదించిరి. ఏ మార్గనారాయణమూర్తి పంతులు గారు రుసు వదించిరి.

పిమ్మట కొన్ని కంటివార్తలు చదువబడెను. ఆశ్చర్యమునకు వందనములు తెలుపబడెను.

మదరాసు స్పెషలు ప్రొవిన్షియలు కాన్ఫరెన్సు

వలంటీరులుగా పనిచేయుటకు అంగీకారముగల మైన రలుగాని యువజనులు 50 మంది కావలెను. అంగీకారముగల వారు ఈ నెల 17-న లేదీ నాడును ఆలోచనను పరకువాక మున గంగాధరేశ్వర కోవెల వీధిలో నున్న కార్యదర్శులలో నొకరగు టి. సి. మధుకర్పణ్ణయ్యగారి గృహమునకు స్వయముగ నేగి దరఖాస్తు నిమిత్తవలె నని ప్రకటింపబడినది.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను.

విజ్ఞప్తి కవకాళ మొసగుట.

ఈనెల 17-న లేదీ మధ్యాహ్నము మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీ, మదరాసు మహాజనసభల సభ్యులతో పాటు మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను సభ్యులుగూడ బాంక్య టింగు హాలునకు వచ్చుటకు ఆచట ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను పక్షమున అధ్యక్షులగు దివానుబహదరు పి. కేశవ పిళ్ల గారు విజ్ఞప్తిని చదివి సమర్పించుటకును దొరతనమునా రవకాళమొసగిరని నేడు అసోసియేషను ప్రెసు సంఘమువారు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మాకు తెలిపిరి.

హిందూమతమునకు మార్పుబడుట:—గత ఆదివారమున బొంబాయి హిందూమత బోధకసంఘమువారు మిన్ డేరిస్ అను సొక క్రైస్తవ శ్రమి వహీఉద్దీన్ అను నొక మహమ్మదీయుని యధావిధిగ హిందూమతమునకు మార్చిరి. వారికి సుకీల గోపాలదాసు అను హిందూనాయకులిడిరి. జవహర్లalu సమయములం దొక హిందూ శ్రీ తేదమంత్రములను చదివెను.

మాంటాగుగారి రాక

I

నిరాకరింపబడిన రాయబారములు

1. ఆర్యవైశ్యులు	కాంగ్రెసున కనుకూలము
2. నాటుకోటి శ్రేష్ఠులు	"
3. మార్వాడీలు	"
4. విశ్వకర్మలు	"
5. సారావస్థులు	"
6. కృష్ణజిల్లాసంఘము (జిల్లా సంఘములలో ప్రాచీనము.)	"
7. గోదావరిజిల్లాసంఘము	"
8. చెన్నరాజధాని (బ్రాహ్మణేతర) సంఘము	"
9. మద్రాసు తోళ్లకర్తకులు	"

ఈ పట్టికనుబట్టి చూడ, అనుకూలమగు రాయబారములు ఎంతప్రాచీనమయి, ఎందఱుప్రముఖులగు మహనీయులచే పాల్గొనబడినను, ఎంతదేశ సేవచేసిన సంఘముల పక్షమున రానున్నను, “ఆంగ్లో-జర్మిను” కక్షవారిపక్షముననున్న మద్రాసు దొరతనమువారిచే నిరాకరింపబడవలసినవనియు, న్యాయింగ్లను ప్రాతవిద్యార్థుల సంఘమువంటి యే పాఠశాలలలోని డిరెక్టింగ్ సంఘము అయినను “ఆంగ్లో-జర్మిను” వారి యనుగ్రహము పడనినో రాయబారమున కర్హతనందవలసిన దనియు తేటపడుచున్నది. ఏవలుగురు నిన్ను జాతులవారివైననుచేర్చి కాంగ్రెసును దూషించినను, గాంధీవంటి మహాత్ముని పరిహసించినను, ఇండియామంత్రి సందర్శనాస్థిత లభించుచున్నది. ఇప్పుడైనను మన నాయకులు మేల్కొంచి ప్రతిగ్రామమునుండియు ప్రతి పట్టణమునుండియు ప్రజల యసమృద్ధిని దేలుపు తంత్రీవార్తలను పంపునట్లు ప్రజలను మేల్కొల్పి దొరతనములలో ఆత్మావశ్యకముగు మార్పు వెంటనే గలుగునట్లు ప్రయత్నింతురా, లేక గాఢసుషుప్తిచే చెందుచుండెదరా?—ఒక విలేఖరుడు.

II

ఆదిమాంధ్రుల యాశావిభూతము.

బహుకాలమునుండి పెక్కుకష్టములకు లోనై ఇప్పుడిప్పుడు, కొద్దికొద్దిగ, గాఢసుషుప్తి నుండి మేల్కొంచి, సంఘమున నెదియో వ్యక్తిత్వ మన నెదియో గ్రహించి, సాంఘిక నైతికాధికనిగ్యా పరిస్థితులనుండు అభివృద్ధిపొందవలె ననెడు నిశ్చితాభిప్రాయముతో ఆంధ్రరాష్ట్రమునం దుండు ఆది మాంధ్రులమైన మేము మొన్న విజయవాడలో సమావేశమైతిమి. సభాధ్యక్షతనహించిన భాగ్యరెడ్డి వర్మగారి ప్రాగంభోపన్యాసమును బట్టియు సభవారిచే తీర్మానింపబడిన తీర్మానముల బట్టియు, ఈసంఘముయొక్క యాదర్శములు భావములు ఎల్లరకు తేటతెల్లమై యున్నవి.

ప్రస్తుతకాలమున మాంటాగు మంత్రివర్యుని రాకను గూర్చిన కుగవాత్త దేశమునందుండు వివిధ సంఘముల కెట్లు సంతోషము జనింపజేసెనో, అట్లే ఆసహాయులైన మావారికి గూడ తాము తమదుస్థితినుండి విముక్తుల మగుదుమని గంపెదాళకలిగించెను. మండువేసవియుండు ఎడారిలో దప్పింపు బాటసారికి జలబిందువు లభించునమవార్త విన్నప్పుడు కలిగిడి యానందముకన్న పదింతతెక్కువ యానందముతో శ్రీవారికి మేముక గాయబారమంపితిమి. తానొకటి తలచిన దైవముక టి తలచుకనకుంట్లు మానురదప్పము చేకనో లేక మాయవినీతి యొక్క సాపరభావముచేతనో, అన్నోదకములకు ఆపన్నులైన యావీల నుద్ధరింపదొరతనమువారు సమకట్టరైరి. ఇప్పటికే చాల వత్సరముల నుండి దుర్గతా సాగరమున బడి ఆసహాయులమై కాలుచేతులు కొట్టుకొని ఆలస్యి యలసి, నిష్పూచించెదిన మమ్ము ఇంకెంతకాలము ఇట్టి దుర్గతియందు నిధాతయుంచదలచెనో తెలియకున్నది.

1,20,00,000 మంది యాంధ్రపుత్రులకు కన్నతల్లిరత శిశువారము సలసియున్న ఆంధ్రపుత్రులకు, బహుకాలము దేశాటనమునన్ని తన స్వగృహమునకు వచ్చు గృహస్థులకు తన భాగ్యవిధిల మాయట కుండునంత యాతురతతో, విప్పిన తోడనే, మాయత్సాహము ఆశాభీజములు మొలకలెత్తుటకు మారుగ, చెమ్మలేకరూపు మౌనవి. గగనమార్గమున సంచరించు పక్షులు కఠినశిలాభూయిక్తు మైన పొలమునందు వెదవల్లిన మా విల్లముల ముంగెనని ఊహించుట కవకాళమిచ్చెను.

కేవలము తాత్కాలిక రాజకీయ విషయములే గవ్యస్థానముగ పెట్టుకొనుటకును, ఇప్పటికి ముప్పది సంవత్సరముల నాడు నిర్మలమైన స్వాధీనత్యాగముతో దేశారాధనయే ప్రాముఖ్యముగ గమనించిన మనదేశీయ నాయకులచే నెలకొల్ప

బడిన కాంగ్రెసు ఆసహాయుల తెలియకున్నను, తెలిసికొనుటకు తగు శక్తి సామర్థ్యములేవన్నను, దేశీయ ప్రతిష్ఠాపనలకును వాంఛలకును వ్యతిరేకాభిప్రాయము వెల్లెపుచ్చుటకును ప్రేరేపింపబడి, సాంఘిక నైతికాధిక విద్యావిషయములం దభివృద్ధి స్ఫూర్ణయే లేని మదరాసు పట్టణమున నుండుకొందరు ఆదిద్రవిడుల రాయబారమునకు ఆనకాళముండినఆంధ్రరాష్ట్రమున విదవ వంశైన మాయాదిమాంధ్రులరాయబారమునకు ఆనకాళము లేకపోవుట ఎట్టివానికైనను ఆశ్చర్యమును మన స్సంతాపమును జనింపజేయును కదా!

ఏసంఘముగాని బాలిగాని పునాదికి తుల్యమైన సాంఘిక నైతిక అధిక విద్యావిషయములం దభివృద్ధిగాంచనిది రాజకీయములందు పాల్గొనుట కట్టి యుద్ధతయు సామర్థ్యము నుండునో వికాల హృదయులైన సౌలకులు సావధానముగ పరిశీలించిన గోచరము కాగలదు.

ఓ నాగరిక సౌభము నధిష్టించిన లోకపాలకులారా! ఈశ్వర తుల్యుడైన శ్రీస్తు మహాత్మునిచే ప్రేరేపింపబడి నిన్ను జాత్యుద్ధరణమునకై కంకణము కట్టుకొని బహు కష్టనష్టములకు లోనై పలు ప్రయత్నములు సల్పుచున్న యాంగ్లప్రభువులారా! కడు దీనులును అనాధలులైన మాయాది మాంధ్రుల మొక మాంటాగో మంత్రివర్యు డా ల కించి మాకు మా సంఘమునకు వ్యక్తిత్వము కల్పించుటకు మా రాయబారమున కవకాళమిండు. ఇప్పటికిని మిబోటి వికాల హృదయులును స్వాతంత్ర్య దానమునకై రక్తమును ధారపోయు మిరుగుమావాంఛా సంసిద్ధికి చేయుత నొసగుదురను దృఢ విశ్వాసము మాకు పూర్తిగలదు. పాలకుల సాలితులకు మన స్సంతాపము అసంఖ్యప్రతి జనింప జేయుట ధ్యేయవిధధము.

కావున, దొరతనమువారు వికాల హృదయులతోను నూరవృష్టితోను సావధాన చిత్తులై బాగుగ నివర్తించి మా వాంఛను సిద్ధింపజేయుటకు ఆది మాంధ్రుల పక్షమున నేను విషయ పూర్వకముగ మనివిచేసికొనుచున్నాను. —ఆదిమాంధ్ర సభాహ్వనసంఘాధ్యక్షుడు.

నిన్నటి సాయంకాలము జమీందారుల యువజన సహకారసంఘమువారి యాజమాన్యమున నుండేయులు హేమిల్లకు గారు “భాధ్యతా పరిపాలనము; సహకారోద్యమము” అను అంశమునుగూర్చి గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి. ఆయుపన్యాసమున వాటిల్లు చెప్పిరి:—ప్రజల చేతులలో వైసాలేదు. అందువలన రాష్ట్రమునకును సాత్తులేదు. సాత్తు లేకంతకాలము బాధ్యతాపరిపాలనము నామమునకే గాని అందువలన లాభము గలుగనేలేదు. ప్రజల కృతజ్ఞతను వర్ణించిపెక్కుట నతడిట్లనెను. ధనాధికారి లేనను సంతరించును. ఆతేనెను ప్రోచుచేసిన సాధారణ జనుడు మైకమున జిమ్మకొనుచున్నాను. అట్లనే హిందూదేశమిప్పుడు మైనమును దవిలియున్నది. సహకారోద్యమము వచ్చినగాని ప్రజలకు గత్యంతరములేదు. అందుముల మన ప్రజలుస్వతంత్రులుకాగలరు. స్వతంత్రముగ కాలూగలిగిననె వారు బాధ్యత గల పరిపాలన మొందగలరు. మరియొక సంగతినీ గూడ నీ విషయమున జ్ఞాపక ముంచుకొన దగును. అభివృద్ధి నొందుటన్న మాప్పు గలుగు టననయు. మార్పు గలుగు టన్న క్రొత్త భావముల ప్రవేశపెట్టుట. క్రొత్తభావముల ప్రాత భావముల కొన్నిటిని తొలగింపక తీరదు. ఇప్పుడు హిందూ మతమున కొంత భాగము లోపించిననే బాధ్యతా పూర్వక స్వపరిపాలనము లభింపగలదు. చివరను వారిట్లు చెప్పిరి. ప్రాతబడిన యూరోపు రాజకీయభావముల వలన హిందూదేశమునకు లాభము లేదు. దానికి మార్పు మొందవకాళము నిండు. తన స్వతంత్ర సహకారుల మగ్గును లందు స్వయముగ నది స్వంతమగు సుందర వస్తువును నేసికొనగలదు. అందనేకవిధములగు రంగులును చిన్నెలును ఒకటి గ గూర్చు బడును. శ్రుత్యుపద్ధతినా సహకారపద్ధతినా దేని నాధారపరచుకొని హిందూదేశపునాగరికతాసాధము నిర్మింపబడవలయునో ఇప్పుడు నిశ్చయింపవలయును. సహకారపద్ధతి వైన సామ్రాజ్యమున బాధ్యతాపూర్వక స్వపరిపాలనము నొందవలె నను తనయాశయమును సహకారిమార్గమున నడపుటకు ప్రయత్నములు గానింపవలసినదని వారు దొరతనమువారిని గోరవలసి యున్నది.

నిన్నటి ఉదయము రంగూనులో అగ్నిప్రవాదము గలిగెను. అగ్నిముట్టిన వెంటనే మంటలు గనిపెట్టబడెను. తేకున్న చాల నష్టములిగియుండును. వైనికు లమిత సహాయము నొసరించిరి. ఒక పిల్లవాడు కన్నించుచున్నాడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 15-వ తేది

శనివారము

ఆంధ్రులు : మాంటాగు గారి రాక

(-0-)

మాంటాగు గారు చెన్న పురి కేటించిరి. వారి రాకకై యుద్విహారుచున్న ఆంధ్ర దేశము ఉత్సాహము గోల్పొయినది. ఆంధ్ర దేశ సమస్యను మాంటాగు గారినింటి రాజ్యాంగ వేత్తలకు నివేదించు నవకాశము దొరికిపోయినది. వాక్స్వాతంత్ర్యమునకు నిర్బంధము గలిగింది. స్వపరిపాలనాశయము నివేదించబడు నీ సమయమున, ఆంధ్ర సమస్య గూడ యధికారుల కర్ణ పురుషుల జొరదేని, స్వపరిపాలనావిధానమునకు బల మగు నాధారముల నేర్పించుటకు వీలుండదు. అధికారులే గాక, స్వపరిపాలనోత్సాహ పూర్తులు గూడ, రాష్ట్ర సమస్య గూర్చి యుదాసీనత వహించుట శోచనీయము. నిరాకరింపబడిన విజ్ఞాపనములలో, మద్రాసు రాజధాని సంఘము దప్ప దక్కిన వంతగ ప్రాముఖ్యత నహింపలేదని వీరి యూహాగ గన్పట్టుచున్నది. ఇంతవరకును న్యాయుండియా పత్రిక ఆంధ్ర మహాజన సభా విజ్ఞాపనము నిరాకరింపబడినందులకు య సమ్మతి జూపలేదు. విశ్వకర్మల సంఘము గూర్చియు, రాజధాని సంఘము గూర్చియు విచారము సూచించబడినదిగాని, జాతి మత భేదముల కతీతమై, కాళాభేదముల నన్నిటిని, సమన్వయము గావించి జాతీయ సౌభ్రమ్యమునకై బాటుపడుచున్న ఆంధ్ర మహాజన సభా విజ్ఞాపనము గూర్చిన ప్రశంసయే గన్పట్టలేదు. ఇన్ని సంఘముల విజ్ఞాపనలు నిరాకరింప బడినందులకు, ప్రజామగు నసమ్మతి దెలుపుటకై, రాష్ట్రీయ సంఘ విజ్ఞాపనము సమర్పించ కూడదను సూచన గూర్చి, యీ పత్రిక సానుభూతి జూపలేదు. నిన్నటి పత్రికలో "కాంగ్రెసు సంఘ సభ కేటిమభ్యాసము జరుగును. మద్రాసు రాజధాని సంఘ విజ్ఞాపన మంగీకరింపబడదేని, యీ సభవారు తమ విజ్ఞాపనము నుపసంహరించికొనులేమో యని భయము గలుగుచున్నది." యని వ్రాయబడినది. ఏల యింతటి భయము? దేశరక్షక శాసనము కన్నను, మద్రాసు ప్రతాపశాసనము కన్నను, ఇందు భయ మధికముగ గలదా? ఒక ధర్మము కొరకై పోరాడుచున్న పు డిమాత్రము ఇబ్బందులకు నోర్చికొనుట కష్టమా? కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానము ఢిల్లీలో సమగ్రముగ నివేదించబడినపు డింకను భయమేల గలుగవలయును? దేశహితముగోరి నూతన రాజ్యాంగ సూత్రములను దెలుపు సంఘములు నిరాకరింపబడినపుడు, కాంగ్రెసు సంఘము, వాటికి చేయూత నొసగ నవసర ముండదా?

మద్రాసు రాజధాని సంఘ విజ్ఞాపన మంగీకరింపబడిన దనుకొనుడు. మిగిలిన విజ్ఞాపనముల గతియేమి? నిన్నటి సభయందును, రాష్ట్రీయ సభ యొక్క చిత్తు తీర్మానములయందును, ఉదహరింపబడిన సంఘములను న్యాయము గలుగవలదా? వాటికి న్యాయము గలుగక బోయినను, తమ విజ్ఞాపనల సమర్పించబడిన ప్రముఖులు మిగిలిన సంఘ నాయకులను గౌరవార్థ మేల తీర్మానముల జేర్చవలయును? మద్రాసు రాజధాని సంఘ విజ్ఞాపన మంగీకరించినచో, భాప్రాదేశము శాంతించు

నని న్యాయుండియా పత్రిక దెలుపుచున్నది. ఈ పత్రిక తన దృష్టి నొకమారు ఆంధ్ర ప్రపంచముపై ప్రసరింపజేసి, ఆంధ్రుల భావతీతనను గ్రహింపలేకుండుట ఆశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. కాని దూరమాలోచించిన, ఆశ్చర్యమున కవకాశము లేదు. మహమ్మదాలీ, షేకతులీగార్ల నామములు నిర్బంధదిన మహాత్మ్యమునందు యీ రాజధానిలో జరిగిన ప్రతి సభా తీర్మానములయందును జేర్చబడినవి. నిర్బంధితులందఱును విడుదల గావించబడిన గాని, ప్రశాంత నిరోధక పథము త్యజింపబడదని తీర్మానములు గావించబడెను. మహమ్మదాలీ గారి తల్లి బిసెంటు ప్రభృతుల నిర్బంధ విమోచనము గోరుచూ బంపిన తంత్రీవార్త నిర్బంధావాసజనమున జడివినపుడు, అశ్రుజల పూరితనయనుడు గాని సభకుడు గావించలేదు. అట్టితరీ, మహమ్మదీయ నిర్బంధితులు విడుదల గాకముందే, ప్రశాంత నిరోధిక్ష వదలివేయబడెను. మహమ్మదాలీ మొదలగువారు స్వాతంత్ర్యము బడయక పోయినందులకు, మహమ్మదీయులు ఆందోళనా పూరితులై యున్నారు. మహమ్మదీయ నిర్బంధితులను క్రి గాంచనిచో, తీరాందోళన మవలంబించబడునని, మహమ్మదీయ నాయకులు దెలుపుచున్నారు. మహమ్మదీయులు, బిసెంటు ప్రభృతుల నిర్బంధ విమోచనమునకు దోడ్పడినందులకు, వారి కెట్టి సహాయ మీ సమయమున గావించబడినది? సహాయముండు మీదుమిక్కిలి న్యాయుండియా పత్రిక స్వపరిపాలనా ప్రదానానంతర మీవిషయము పరిష్కరింపబడునని హిత మొసగినది. పదునొకండు జిల్లాల ఆంధ్ర మహాజనులకు నిరాదరణ గలిగినపుడు చూపవలసిన సహకార మిదియేనా యని యాశ్చర్యము కలుగకమానదు. జాతీయోద్యమమునకు ఆంధ్రులును ఆంధ్ర మహాసభయు దేశమునందు సందిగ్ధ సమయ మరుదొచినపు డెట్టి సహాయము గావించెనో యొక్కమారీతరుణమున మనము జేయుట యవసరము. ఆంధ్రులు యాత్మస్తుతి గావించి కొనుట కిచ్చగింపక బోయినను, ప్రస్తుత స్థితిలో అది యవసరమగుచున్నది. స్వ విషయమై జ్ఞాపించి కొనుట ఆహ్లాదకరముగ నుండదు. కాని ఆత్మస్తుతి చేతనే, వ్యక్తులును సంఘములును ప్రసిద్ధి గాంచవలసిన తరుణ సూసన్నమయినది. ఆంధ్ర మహాజన సభ జాతీయ స్వపరిపాలనా స్వరూపమును ప్రదర్శించినది. హోంరూలు యుద్వమమునకు చేయూత నొసగినది. నిర్బంధ విధానము దొలగుట కెట్టి కష్టములకయినను నోర్చికొనెదమని ఆంధ్రులు శపథము బూనిరి. అవసరాంధ్ర మహాజన సభ జరిపి, స్వపరిపాలనోత్సాహమును మరియొకమారు ఆంధ్రులు వ్యక్తపరచిరి. బ్రాహ్మణేతర సమస్య గూర్చి, చెన్న పురియందును దక్షిణ దేశమునను భిన్నాభిప్రాయములు ప్రబలియున్నపుడు, ఆంధ్ర మహాజన సభలోని బ్రాహ్మణ ప్రతినిధు లందఱును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున కామోదము దెలిపి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ విభేదములు సమయముల యత్నముల సలిపిరి. ఆంధ్ర బ్రాహ్మణేతరులు కాంగ్రెసు విధానమునకు విముఖులు గాకండునటుల ఆంధ్ర మహాజన సభ తోడ్పడినది. బిసెంటు గారి నిర్బంధ విమోచనానంతరము, మద్రాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ సాత్విక నిరోధనత మవసరము లేదని తీర్మానించి యుండ, ఆంధ్ర మహాజన సభ యప్రతి మానమును నుత్సాహముతో సాత్విక నిరోధిరాన మంగీకరించినది. ఇంతియే గాక, రాజకీయ నేరముల క్రింద ననుమానముపై నిర్బంధింప బడిన వారిని, శిక్షితు లగువారిని విర్రెండు నందువలె

క్షమించిన గాని, దేశ శాంతి సమకూరదని ప్రభుత్వమును కోరినది. స్వ రాజ్యమునకు ముఖ్య సాధనమని నుచునబడుచున్న జాతీయ విద్యను దేశమున నెలకొల్పి, అందుకై స్వాగత్యాగము జూపుచున్నది ఆంధ్రులు. నిద్రాస్థుల గూర్చి ప్రభుత్వము వారు ప్రచురించిన యుత్తరువు మూర్ఖులకు విశేషముగ తోడ్పడినది ఆంధ్రులని చెప్పినోపును. ఇట్టి స్థితిలో ఆంధ్రులకు గలిగిన నిరాదరణ గూర్చి, స్వపరిపాలనోత్సాహమునకు యుదాసీనత జూపుట సమంజసముగ జూపట్టదు. ఎవరే మచుకొనినను సరే, ఆంధ్రులు తమ ఆశయములను నిరంతరము భారతీయుల యెదుట నుంచుట ధర్మము. ప్రతిసమస్య గూర్చియు తమ దృక్పథమును వెల్లిబిచ్చుచుండుట యవసరము. బిసెంటు గారు "హోంరూలు" పదమును ఎంతర్వారో జనాకర్షకముగ జేసిందో యొక్కమారు ఆలోచింపుడు. హోంరూలు పద ముచ్చరించినచో, ఎట్టిసప్తము వాటిల్లునో యని కొలదికాలము క్రిందటివరకు, ప్రముఖులే భయము జూపుచుండిరి. స్వపరిపాలనము వాంఛనీయముగాని, హోంరూలు గాదని రాజకీయ సంస్కారులు పలుకుచుండిరి. రెండు పదములకును విశేష భేదము గలదని సూచింపుచుండిరి. కాని బిసెంటు గారు తమ పట్టుదలను విడువక, అనుదినమును ఆపదమునే యుపయోగించుచుండిరి. ఏ సమస్య గూర్చి చచ్చిపవలసి వచ్చినను, హోంరూలు ప్రదానమే ఆసమస్యను పరిష్కరింపగలుగునని దెలుపుచుండిరి. అది రాజకీయ సమస్యయో, లేక సాంఘిక నైతిక సమస్యయో లేక సంగ్రామ సమస్యయో యను భేదము గమనింపబడలేదు. అన్ని రోగములకును నొక టేయోషధ మను విధమున, అన్ని కష్టములను మాన్పుటకును, హోంరూలే దివ్యాషధమని యనువదించబడెను. కొందరికిది వెగటుగ దోచెను. మరి కొందరు సహేతుకముగాదని దోచెను. కాని ఎంతెవరు కొనినను, ఆమెతన మహాసందేశము నాపలేదు, ఫలిత మేమైనది? హోంరూలు సందేశము హందూ దేశమున వ్యాపింపబడెను గాక, ఆంగ్ల దేశమందును, ఆంగ్ల దేశము దననేల ఖండాంతరము లన్నిటికిని మనోవేగముతో వ్యాపించెను. ఆంగ్ల మంత్రివర్గము, పార్లమెంటు సభ్యులు, మొదలగువారెల్లరును హోంరూలు యుద్వమము గూర్చి ముచ్చటింప మొదలిడిరి. హోంరూలు సమస్య బిసెంటు గారి ప్రయత్నములచే జాతీయ సమస్య యగుటయే గాక ప్రాపంచిక సమస్య గూడ యయ్యెను. ఇటులనే ఆంధ్ర సమస్య జాతీయ సమస్యగ గ్రహింపబడుటకు ప్రయత్నముల సల్పుట యవసరము. ఇదియే సక్రమాందోళన మార్గము. ఆంధ్రోద్యమ సందేశము గూడ దేశమందెల్లడలను వ్యాపించి, ఎల్లరదృష్టి నాకర్షింపవలె ననిన, నట్టి మార్గ మవలంబింపక తప్పదు. ప్రస్తుత నిరాకరణ మీ ప్రయత్నములకు దోడ్పడినచో, ఆంధ్రుల మేలుకొరకే యిది సంభవించినదని ఎంచవచ్చును. విజయవాడ పౌరులు వెంటనే సభ గావించి తమ యసమ్మతి దెలిపిరి. నేడు చెన్న పురి ఆంధ్రులు తమ యసమ్మతి దెల్పుటకు సభ గావించెదరు. ఇట్టి సభలను ప్రతి గ్రామమందును జరిపిన యెడల, ఆంధ్రోద్యమ నినాదము ఎల్లరదృష్టి నాకర్షింపక దప్పదు. అట్టి ఫలితము సమకూడనేని, ప్రస్తుతము కలిగిన ఆశాభంగమునకు విచారము జూపవలసిన యవసరమే మాత్ర ముండదు.

ఆంధ్రుల ప్రతిభ.

ఆంధ్రులు తమ ప్రతిభావిశేషము జూపి, అన్యరాష్ట్రీయుల సన్మానము బడయుట, సంతోషావహముగ నున్నది. కీర్తిశేషులగు కాకాండల సాంబశివరావుగారి యుగంబురణముగూర్చి ఆంధ్ర దేశమున వివాదము ప్రబలుట సహజము. వంగ దేశము ఆంధ్రదేశము కన్న, నెక్కుడు ప్రేమను గౌరవమును వారియెడ గనుక ఆచివది. “వరల్లు అందు ది న్యూడిస్సెక్ శేషను” అనునవిధాన బ్రాహ్మసమాజ పత్రికలో, సాంబశివరావుగారిని గూర్చి విశేషముగ ప్రశంసింపబడినది. ప్రశంస యన నేల కత్తిక యంతయు వారి జీవితచారిత్రముతో నిండియున్నది. అతని జీవితరహస్యము సెంటుసాలు చెప్పినట్లు “అన్ని విషయములను రుజువుజేయును. సత్యమయిన దానినే అవలంబింపుము” అను ప్రధానసూత్రముపై నాధారపడి యున్నది. ఆతడు కైకొనిన దీక్ష యెద్ది? అందువిషయమై, యీ పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.

“నవవిధానమునందే తన గవ్యస్థానమును వీక్షించి, ఆత్మశాంతి బొందినవిమర్శి, ఆతని హృదయము సహజముగ జన్మభూమియగు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మరలెను. తన స్వదేశమును సేవించుటెట్లు? నవవిధాన సందేశము ఆంధ్రదేశమున ఎటుల వ్యాపించగలడు? ఈ సందియములు వారిని నవవిధానసంఘ వాఙ్మయమును పఠించుటకు బురికొల్పెను. ఆంధ్రులలో ఆంధ్రులగు సాంబశివరావుగారు, తన స్వదేశాభిమానమును త్యజింపకుండ వంగదేశముపై ప్రేమను జూపెను. వంగదేశ వాఙ్మయముపై, వంగదేశ ప్రతిభపై యనురాగము గవలరచెను. హైదరాబాద్ నాగరికతకు ఆంధ్రదేశము గావించిన మహిమకారమును మహావక అపూర్వమగుగౌరవమును వంగదేశముపై జూపెను. ఆతడు చమత్కారము కొరకు కేశవచంద్రుడు ఆంధ్రదేశీయుడనై, యీ నవవిధాన సమన్వయా చార్యులు దాక్షిణాత్య దని రుజువు చేసెద ననియు బలుకుచుండెడివాడు. వంగదేశ ప్రముఖ లోకరు రావుగారిని జూడవలయునని కాకినాడకు యత్తరమువ్రాయగ, ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. మూడు నాలుగు మారులు వ్రాసియు ఫలము గాంచలేకపోయెను. తుట్టతుడకు రావుగారి స్నేహితులగు బి. ఆర్. నాయుడుగారికి వ్రాయగా, వారు వంగదేశీయుని కాతిభ్య మొసగిరి. కాకినాడకు వెడలిన పిమ్మట రావుగారిని జూచుటకు వంగదేశీయుడు వెడలగా, రావుగారు గ్రంథము రచించుటలో నిమగ్నులయియుండి స్నేహితుని జూచి చిగునగవుతో నిటుల బలికిరి. “జీవనవేదగ్రంథపుభాసాంతరీకరణముపూర్తిజేసెదనని శపథము బూనియున్నాను. నేను మీ లేఖకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచో, మీ కాతిభ్య మొసగుటతోనేబూనిన కార్యమునకు భంగము కలుగును. మీరు నాయుడుగారి అతిధిగ నుండుటచే, యిప్పుడంతయు సరిగనున్నది.”

రావుగారు నిజమగు తత్వజ్ఞుడు. జ్ఞానియగు శంకరునకునును, భక్తుడగు రామానుజునకిని జన్మభూమియగు దాక్షిణదేశపు ప్రతిభ రావుగారియందు మూర్తీభవించెను. భాయి సాంబశివరావుగారి జీవితమున నవవిధాన సందేశము నూతన విధమున ఫలించినది. మరణించియు, ఆయన జీవించియున్నాడు. నవవిధాన జీవనము నాశించువారిని ఆతని జీవితము ఉద్బోధింపగలదు.

సోదరా, నీవు బ్రతికియుండి మా కాపుడుగ నుంటివి. మరణించి యంతకన్నను నెక్కువ

త్వరపడుడు!

ఆంధ్ర మహాజనసభా విజ్ఞాపనము నిరాకరింపబడినది.

ఆంధ్రు లెల్లరు ప్రతిగ్రామకమి నందును సభల గావించి తమ దృఢమగు యసమ్మతిని మాంటాగూగారికి తక్షణమే తంత్రులవలన దెలిపి కార్యసిద్ధి బడయుట యవసరము. ఇట్టి తరుణము తిరిగి లభించుట దుర్లభము.

స్నేహితుడవైతివి. నీ మరణముచే హిట్లిన నష్టమును పూర్తిజేయు బాలము. ఈ సమయమున, నీ ప్రేమామృతము మా శోకమును శమింపజేయుచున్నది. నీ స్నేహ, విశ్వాస బంధముచే భగవంతుని కూటమున జేరగలిగితిమి. దక్షిణము, ఉత్తరము, తూర్పు, పడమర దిశలన్నియు అక్కడ ఏకవంశీయలవలె నివసించగలుగును. మాతృస్వరూపణి నిన్ను ఆశీర్వదించుగాక!” అన్యరాష్ట్రీయుల గౌరవమును బడయుగల యిట్టి పుత్రతత్వముల గలన ఆంధ్రదేశపు భావిదశ గూర్చి శంకింపనవకాశము గలదా? ఆంధ్రులు తమ ప్రతిభచే యున్నతదశ గాంచిన, ఆంధ్రదేశోద్దేశము నొక నిమిషమైనను ఆపుటకు వీలుండదు.

మెయిలుపత్రిక : విజ్ఞాపనలు.

దేశహితైకవిజ్ఞాపనల నిరాకరించుట మెయిలుపత్రికకు సంతసము పురికొల్పినది. ఈ విజ్ఞాపనల నంపినవారు ప్రజాప్రతినిధులు గారనియు, నాయరుగారినే నడుపబడు బ్రాహ్మణేతరులే నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులనియు, నాయరు కక్షవారు స్వలాభముల నాశించని యుదార భావూపేతులనియు, స్వరాజ్యవాదులు బ్రాహ్మణాధికారమును పెంపొందించుటకు బూనినవారనియు, అందుచే ప్రజాశయముల దెలుపువారి విజ్ఞాపనలు మాత్రమే యంగీకరింపబడుట న్యాయముగనున్నదనియు, మెయిలుపత్రిక వ్రాసినది. యూరపీయ నులలో, హైందవులకు కరిపాలనాధికారము గోరు యన్యత్తులు అత్యల్ప సంఖ్యాకులని మెయిలుపత్రిక మాంటాగూగారికి దెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వధైర్యము గూర్చి యూరపీయనులయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, విశ్వాసము దగ్గుచుండుటచే, దానిని వెంటనే నెలకొల్పుట యవసరమని మెయిలుపత్రిక వాదించుచున్నది. నిర్బంధము లేవ్వియు భారతీయులకు లేవని మెయిలుపత్రికాభిప్రాయము. మెయిలుపత్రిక ప్రకారము, స్వపరిపాలనావాంఛ నృధన్రీయగు బిసెంటుగారి యందును, ఆమె యనుచరులగు 99 మంది న్యాయ వాదుల యందును నిలిచియున్నది. వీరి వాక్యములకు లోబడి స్వపరిపాలనము నొసగుట ధర్మముగాదని మెయిలుపత్రిక మాంటాగూగారికి దెలుపుచున్నది. ప్రజాసామాన్యముపై విస్తృతజాలయ మాన కటాక్షము గల మెయిలుపత్రికకును, దాని యనుచరులకును విజ్ఞాపనా సమర్థతయు విడిచిపెట్టి, ప్రజలపై విరోధము బూనిన స్వపరిపాలనా వాదులు మారాడక యూరకుండుట యుత్తమము! అపుడు సత్యము వెంటనే బయలు వెడలును.

త్వరపడుడు!!

మద్రాసు రాజధానిసంఘము ఈ సంఘమువారు తమ విజ్ఞాపనమును శాశ్వతమున సమర్పించుటకు, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరని దెలియుచున్నది. వీరు ప్రభుత్వ సన్మానమును బడయగలిగినందులకు వీరి నభినందించుచున్నాము. బ్రాహ్మణేతరులు స్వపరిపాలనమునకు విముఖులగు యసత్వము వీరి విజ్ఞాపనము మూలమున విచ్ఛిన్నము గాగలదు. ప్రతికూలర కిది కష్టముగ నుండవచ్చును. దివానుబహదూరు కేశవశిల్పగారి విజ్ఞాపనము జదివెదరు. ఆంధ్రోద్యమ విజ్ఞాపన నిరాకరింపబడుట కేమికారణమో యూహింపబడాలము. ఎటులైనను ఆంధ్రుల సాంఘలు ప్రభుత్వమునకు దెలిసితిమను.

కలకత్తా విధానము

మెయిలుపత్రిక వంగదేశ విధానావలంబులపై గినిసి వారి నీరీతిని అధిక్షేపించుచున్నది. “వీరికి సహాయము జేయు సమర్థతముతో, ఎన్నిక హక్కును ఇంకను కొంచెము దూరము గొంపోయి, కార్యవిర్వాహక సభ యంతయు నియుక్తసభ్యులతో నిండియుండవలయునని గోరుట యుక్తమని నూచించుచున్నాము.”

మెయిలుపత్రిక సూచనము ఫలించు గాక!

పి. అందు ఓ. వారి మహానావికదళము. లండను, డిశంబరు 12:— వెస్ట్మిన్ ఓరియంటలు కంపెనీవారిక సభ చేయగా నానయమున ఇంచీకేత ప్రభుత్వ గారిట్లు చెప్పిరి. ఇప్పటికి ఉభయములు గలిసి 819 స్త్రీమతులగు గట్టిరి. అవినుమాన 17, 20, 179 టన్నుల బరువును గలవు. జలాంతగ్రాములను గూర్చి మాట్లాడుచు క్రొత్త యుయోనరించినను వారుజేరించిన కార్యము మాత్రము నెరవేరని ఆతనికి నమ్మకము లోకెను.

బ్రిటిషుపేలస్త్రీను విజయములు. లండను, డిశంబరు 12:— వారివిమర్శనము నందొక బ్రిటిషు ఉన్నత వైవికాధికారి జెనునటులు ఆక్రమణమును గూర్చి చెప్పుచు పేలస్త్రీను యుద్ధముగ విశేషము బ్రిటిషు పేలటోరియలుల చేతనే జరుపబడెననియు, అట్టిలియా, న్యూజీలాండు, బ్రిటిషుకన్యక వైకుంఠవానికి కొంత సహాయము నొసరించిననియు చెప్పుచున్నాడు. చిన్న భారతీయ దళమును, అంతకుండును చిన్నవగుపరాగు ఇటాలియను దళములను గూడ యుద్ధమొనరించినది. ఈయుద్ధమున మిక్కిలి కష్టమైన పని నీసేయి ఎడారిని బట్టుకొనుట. ఈవిషయమున నర్హత మగుపని జరిగెను. జెనునటునందుండు వైకుంఠ ఈజిప్టు నుండి తెచ్చిన జలమును వ్రాపుచుండిరి. 150 మైళ్ల వైశాల్యముగల ఎడారినుండి నైపులమార్గమున నీళ్లను కప్పింపజేయుట మహద్భూతకరమైనది. ఆనైపులు ఇంగ్లాండు ఆమెరికాలనుండి తెప్పింపబడినవి. ఇంతియేకాక ఆమెరామార్గము గూడ తేయబడెను. ఈవిధమున నీసేయిఎడారి ప్రయత్నము మూలమున వశ్యము గావించు కొనబడెను.

చిరపామహానందము

(రైతుకు విజయము)

భిక్షువు

సర్ ఎడ్వర్డు కార్మనుగారి ప్రసంగము

వాణిజ్యము

లండను, డిసెంబరు 13:—వైయనవా అగ్రికల్చరల్ ప్రతిష్ఠాపనమున జరిగిన భయం దప్యత్యంతహించి ప్రామాణ్యవాణిజ్యమును గూర్చి సర్ ఫిషరుగారు రుపన్యసించిరి.

జర్మనీయు లిక నెయ్యదిగ జేయున జొచ్చునుట యందనేరదు. జర్మనీయులు యుద్ధమున కేల దిగిగో మిక్కిలి యాశ్చర్యమును గలిగించెను. జర్మనీయులు లండనుగరమున కి భాగము నాక్రమించిరి. ప్రతి పురమునను, ప్రతి జేతమునను గూడ జర్మనీయులు కి భాగము నాక్రమించియున్నారు. జాతుల సమితి యని ప్రజలలో చర్చలు జరుగుచున్నవి. అంగ్లాతుల సమితిని ప్రభువు మన నేర్పరచిన చాల నుత్కృష్టముగ నుండెను. ఇట్టి సమితికలన నెన్నియో ఘనముగ కార్యముల నొనర్పవచ్చును. యుద్ధాంతమున విజేతముల బహిష్కరింపవలసినదని నా బోధనము గాదు. సంధిపరతుల సమయము సమీపించినపు డీ విషయమును చర్చించుకొన విశేషమును నవకాశమున్నది. అపకృష్టవాక్యము చాల స్వల్పముగ నుండును. యుద్ధము క్షిప్రమైన కొలదియు నీ యపకృష్టవాక్యమున జర్మనీయులకు చేసే భాగము క్షీణించుచుండునని మనకు జర్మనీయులకు స్పష్టముగ తెలియపరచ వలసియున్నది. మన సాకానిర్మాణములు శస్త్రీయగునరకు విజేతములకై ఏకాకా నిర్మాణస్థానములు సౌకర్య నిర్మింపవలసియగునని నాతలంపని సర్ ఎడ్వర్డు కార్మనుగారు సభయం దుపన్యసించిరి.

ఆంగ్లా రాష్ట్రమున సౌకానిర్మాణము.

వ్యవస్థ సంక్షిప్తము.

లండను, డిసెంబరు 13:—ప్రజాసభ సమయ సర్ ఎంకె గడ్డిగుగా రిట్లు పునర్నివేశించి:—జాను మారుమున సాకానిర్మాణ పాలకొద్యోగిని నేమించినది మొదలు మరాయుర్తులను సౌకర్యము నూటికి 45 వంతులు పెంచుచు, మరయుర్తు చేయబడి మరల సమగ్రములయందు నడచునాచుండేన సౌకర్యము నూటికి 45 వంతులు పెంచుచు, సౌకర్యమును పునర్నిర్మింపు చేయుట చాల లాభికారిక నుండెను గాన లోకమునందంతటను సౌకర్యమును కన్పింపు చేయుట నారంభింపబడుచున్నది. డిసెంబరు మాసమునగూడ నవంబరు మాసమునకే సౌకా నిర్మాణము జరిగెనందున, 1917 సం॥ నిర్మితమైన సౌకర్యము 1918 సం॥పు సౌకానిర్మాణమునకు సమానముగాను, 1918 సం॥రము సౌకా నిర్మాణము విశేషముగ జరిగియుండెనని ప్రభాగ్య తినడనినది. 1918 సం॥ కము నందుపలె యిపుడు గూడ వర్తక సౌకానిర్మాణము కృత్రిమముననున్నది. అట్లే పర నవంబరు మాసముల యందు 1918 సం॥మునకంటె నూటికి 18 వంతులు చొ॥ సౌకా నిర్మాణము పెంచుకనున్నది. ఇంతకంటె సౌకానిర్మాణము విశేషముగ నుండునట్లు దొరతమువా కే గావులజేసియున్నాడు. వర్తక సౌకా సమానమును వివిధముల మిత్ర మండలివారితోడ నేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. జలాంతర్గాముల వలన ప్రమాదము నొందనియద్ధ సౌకర్యము నిర్మించుటకర్తవ్యము. తేనియెడల నివసిన ప్రాధమిక మగు వైరిజలాంతర్గామి దళము నుండి మనసౌకర్యము మునిగిపోవుచుండును. శత్రువుల యంతర్గామి కోపద్రవమును తుడముట్టింప, సౌకానిర్మాణ స్థానములు విరివిమొదలు ప్రధానము. ప్రస్తుతపు సౌకానిర్మాణస్థానముల విరివినింపింప యత్నించుచి. గాని వీటిని విజాలమొనర్చుటతో మన యావశ్యకతలవీరవు. గనుక పొరుగులకు చెందిన సౌకానిర్మాణ స్థానములయందు సౌకర్య నిర్మింప నాజ్ఞ యొనగవలసినది. జాతీయ సౌకానిర్మాణస్థానములు మాను నూతనముగ నిర్మింపబడుచున్నవి. ఇదిగరలో వానికంటె శ్రేష్ఠతయగు సౌకర్యనిర్మింప నేడు స్థానములు నిర్మాణించబడును. యుద్ధపుకై డిలను సౌకానిర్మాణమున నుపయోగింపవలయును. మొత్తముపై 8857000 పౌనుల ద్రవ్యము వ్యయ మగునని చుదింపు నేమిబడినది.

వర్తమానమునందు (యుద్ధమున) వలె యిదివరలో నెన్నియును మన వర్తకసౌకర్య సహాయ మంతగ వాంఛింపబడి

యొందలేదు. అంతర్గామికోపద్రవము తాత్కాలికముగ నాటంక పరు ప బడినది గాని పూర్తిగ నశింపలేదు. నన్నమైన సౌకర్యనిర్మింపిని మరల భర్తి చేయలేదు గాని సౌకానిర్మాణము సంక్షిప్తీకరముగ నున్నది. జలాంతర్గాములకే నష్టమగు సౌకర్యసంఖ్యగూడ తగ్గుచున్నది. జలాంతర్గాముల సౌకర్యము నానూటికిపెంచుచున్నది. భావికాలమున గూడ నిట్టి తీరుననే యుండునని యాశంగలను. దేశీయలందరును మిత్రవ్యయమును సరించుచు, తమయావచ్చుకైన నియోగించుచు, అంతర్గామికోపద్రవ మట్టే తొలగిపోవున నుటకు సంజెహములేదు. సౌకా నిర్మాణమునకై శ్రీపురుషులనేక లక్ష్యకసరముగ గావలసియున్నారని గడ్డిగుగారు రుపన్యసించిరి.

స్త్రీమరు నష్టము

లండను, డిసెంబరు 12:—బ్రిటిషు బర్మా నుష్టిమునేవి గేషను కంపెనీవారును బర్మా స్ట్రీముసిప్ కంపెనీవారును “ఆవా” అను స్త్రీమరును గోల్పోయినందుల కనష్ట పరిసరము 79,500 ల పౌనుల నిష్పింపవలసినదని లిఖింపబడిన లండను వార్ లిక్సు ఇన్ఫర్మేషన్స్ అసోసియేషను వారిమీద దావా తెచ్చిరి. కంగ్సు తెంచినారు అసోసియేషను వారికి ప్రతీకారముగ తీర్చుకొనెను.

జలాంతర్గాములతో బోరుట

లండను, డిసెంబరు 14:—జర్మనుల జలాంతర్గాములలో స్వల్ప నష్టమును, జలాంతర్గాముల నిర్మాణములో ఎక్కువ సంఖ్యకు దొరతమునాట తెలిసికొన గలిగినది రైటుగారు తెలిసిన వారి మూలమున తెలిసికొనెను. నిర్మాణసంఖ్య ఉత్తమ స్థితిని కెంచెన ఇంకవచ్చి నొందజాలను. జలాంతర్గాములు నెలకొన్న నిర్మింప బడుచున్నవో అన్ని మంచి చేయబడుచున్నవి. అందుకే 1918 వ సం॥వర్షమునందొదివరలో కంటె జర్మను లెక్కకు జలాంతర్గాముల నిర్మింపజాలరు. ఇకమీద వారు ఆహార విషయమున నిర్మిత మింకముగ నుండవలయును. ఆకలివాధ అత్యంత నీచస్థితి కెంచుకొని. అందువలన నికముందు జర్మనుల జలాంతర్గామి నిర్మాణము నష్టములతో సరిపోవుట యే గాక చాలకరు తగ్గిపోవగలనని గూడ తోచుచున్నది. మా సంరక్షక సన్నాహములు శత్రువుల విశేష ప్రయత్నములకు మించుటకే స్థితి తాటస్థితము నొందుచున్నది.

యుద్ధవ్యయము.

దినమునకు 70 లక్షల పౌనులను సమీపించుచుండుట.

వ్యయాధికతకు పోతువు.

లండను, డిసెంబరు 12:—పార్లమెంటు ప్రజాసభ యందు రెకోట్ల పౌనుల ఋణము జేయవలసిన తీర్మానమునకై ప్రతిపాదించుచు, అక్టోబరు 30-వ తేదీని కోరబడిన ఋణము మొత్తము 40 కోట్లపౌనులు జనవరి 9-వ తే॥ వరకు ఖర్చులకు సరిపోవునని చుదింపు చేయబడి యుండెనని బోనరలూగారు చెప్పిరి. క్రొత్తమొత్తముతోగలసి యీ సంవత్సరమునకు ఋణము జేసిన మొత్తము 245 కోట్ల పౌనులు. ఈనెల 15 తేదీకి పూర్వము 63 దినములలోని దినమునకు 6794000 పౌనులు వ్యయమయ్యెను. చుదింపు మొత్తముకంటె 288000 పౌను లధికము. బడ్జెటు మొత్తముకంటె 30 కోట్ల 90 లక్షల పౌను లధికముగ ఖర్చయ్యెను. కాని వైమొత్తమున 22 కోట్ల 80 లక్షలు మన కితరులనుండి గావలసియున్నది. కనుక బడ్జెటు ఎన్నిమేటునకంటె దినమున కధికముగ నైం వ్యయము 250000 పౌనులు. వ్యయాధికతకొక కాదనియి. కమానరాఖి క్రింద ఖర్చుడికరుగుట. మెనపాటేమియూయందు భారతీయుల వైరికుల నిధిముగ నేమించుటయూ, ప్రాన్సుపే రెన్సిమి లంగములయందు వైర్యములు ముందుకు సాగుటయు వ్యయాధికతకు మరెందు పోతువులు. అధివిశేషములకు ఋణము తీచ్చిన మొత్తములు వాదింపు మొత్తముల నతిక్రమింపలేదు. రుద్రాయం దచికాలమునని స్థిరమగు పాలక వర్గము వెలయగలదు. స్థిరమగు పాలకవర్గము వెలయగ నె, తర యాధారముల నభివృద్ధిలోకి గొనివచ్చుట కితర జాతులు సహాయ మత్యంతావశ్యక మనిరుద్రాయరాష్ట్రము గ్రహింపక

తప్పదు. వెనుకటి యుద్ధము సంగీరించినగాని యితరరాష్ట్రములనుండి ఆర్థిక సహాయము లభ్యము కానేరదు. గతక రుద్రాయా రీయవలసినవైకము ఎగబెట్టుచుగాక ముఖ్యం దు మనకు రాగలదని బోనరలూగారు ప్రశంసించిరి.

కేంబ్రెయి సమరము వదంతులు.

యుద్ధమునపు ప్రతిపాదనముపై సభ్యులూపన్యసనసం గములకు ప్రత్యుత్త మిచ్చుచు బోనరలూగారు రిట్లుచెప్పిరి:—కాంబ్రెయియుద్ధమునుగూర్చి వదంతు లనేకములు ప్రచలియున్నవి. గోరంతలు కొండంతలు చేయబడినవి. ప్రభువు విజయోత్సాహమున నిట్టి యతిశయోక్తులు వెదలి యుండవచ్చును. జర్మనీయులు మూడుసార్లు ప్రతిముట్టనుల నొనర్చిరి. శత్రువుల చిన్న సేన యొకటి మాన వైర్యపుక్తి నాకస్మికముగ ముట్టడించి దానిని ఛేదించగలిగెను. తక్కిన రెండిటి యందును జర్మనీయులు విశేష మగు సేనల నుపయోగించి, అధికముగ నష్టములతో వెనుకకు మంలిరి.

దర్మాపు చేయబడును.

జరిగిన సమాచారమును నివేదింపవలసినదని మంత్రగర్గము వారు తీక్షణమే ఫిల్ములూపేసారు గారి కు తరువు జేసిరి. ఆ సమర్థుడని తనకు ద్వంద్వమైనవో దొరతమునా రేపైరిటనిగాని యాతని స్థానముననుండ నివృత్తని సభవారు తలంపరాదు. కాని వైరికవాగ్ధార వేత్తల యభిప్రాయములకు బట్టి దొరతము వారు నడచుకొనవలసియున్నది. సంపూర్ణమగు దర్మాపు నొనర్చి తగిన చర్య జరుపవలయు. యుద్ధమున నిట్టి ప్రమాదములు సంభవించుట సహజము నందు గ్రమ్ముకొనియుండిన ప్రాంతకాలమున వైరు లాకస్మికముగ ముట్టడింపవచ్చును. అట్టి సం దర్భమున నెవ్వర నిందింపబనిలేదు.

పేరెన్సిమ మెనపాటేమియూ సమరములు.

శత్రురాష్ట్రముల వశపరచుకొనుట పేరెన్సిమ మెనపాటేమియూ సమర కారణము గాదు. ఈశిప్తులో మన స్థానమును సంరక్షించుకొనవలసి యున్నది. వైరికవ్యవహారములకు బట్టి జూచిన శత్రువుల నెదిరించుటయే బల మగు రక్షణసాధనము. శత్రువుల నెదుర్చుట యే మని యిటీవల స్థిరపడిన మెనపాటేమియూ యుద్ధమున ప్రభువునకు నొనర్పబడిన పారభాట్లు ఆ పారభాట్లును క్రమముగ సరించుకొనుట, జరూపయియును బట్టుట—యీ విషయములు ఇంగ్లాండు జేతచర్చితయందు ప్రాముఖ్య మగు స్థానము నలంకరించును.

సెలోనికానుందలి సేనలు.

సెలోనికానుందల మనసేరుండుట యేరురుయ్యెను. మన వైర్యము లుండకపోయినచో జర్మనీయులు గ్రీసు, బాల్కను ద్వీపకల్పమునందెము వశపరచుకొని, తనాగ్రముమే మహా విజయమని తలంచుకొందురు. జర్మనీయులు సెలోనికా నెదిరింతురని వదంతులు ప్రచలియున్నవి. జర్మనీయులు ముట్టడించినచో వ్యవస్థ యెట్లుండుననియు మనకు తెలియును. గ్రీసు రాష్ట్రము మనవక్షమున నిలిచియున్నది. మిత్రమండలి సేనలకు సహకారము గా గ్రీసు సేనలు తరిఫియతు నొందుచున్నవి. జర్మనీయులు సెలోనికాను ముట్టడించినచో కాంబ్రెయి రాజానకు విజయము. కంగు నేరదని బోనరలూగారు భావించిరి.

ప్రాన్సు

శత్రుప్రయత్నములు విఫలములగుట.

లండను, డిసెంబరు 13:—బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు.—నిన్నటియుద్ధ పుత్రాంతమునుబట్టి మాడ బుల్లి కోరనకు తూర్పుతటమున హిందెగుబర్తపక్షియగు చుండు మాధులములకు ఉత్తరదిశనుండి దీర్ఘసన్నాహము నొనరించిన పిమ్మట శత్రువు లెదిరించిరి. మరయు లేయిసుకోరు లాజ్ గాగ్నికోరునకు దక్షిణముండు మనసరాను దళముల సంరక్షించు విజాలంగమున తూర్పు ఉత్తరములనుండి శత్రువులెదిరించిరి. మేము విశేషనష్టములతో వారిని రెండు పక్షాగ్రములును తరిమి వైచితిమి. తదనంతర ము శత్రువులు మరల రెండవరంగము నెదిరించి లోన ప్రవేశించి కొన్నికందకముల పాడుచేసిరి. మేము నేకమంది శత్రువైరి తలను బుగితిమి. కొంతమందిని పట్టుకొంటిమి. కొలదియంది జర్మనులు మరల యొచ్చుట నోకందకముల కేరిరి. దినంతయు తొలదిరంగమును విశేషముగ యుద్ధము జరిగెను. జర్మనులు కొంచెము ప్రదేశము నాక్రమించ గలిగిరి. గాని సామాన్యస్థితి యెన్నిధమునకుమాగలేదు. రెడెన్సికి వైర్యత తటమున మేము కొంతమంది దాడిచారులను తరిమి వైచితిమి. ఔస్నీవీషనకు తూర్పు తటమున శత్రువేగు సేనల దాడుట కలన వారిలో ననేకుల బంపితిమి.

బుల్లికోరు యుద్ధము.

లండను, డిశంబరు 12:—ప్రధాన కార్యాలయమునకు నున్న బుల్లికోరు నిలేఖనము నేటి సాయంత్రము మొక సంవత్సరము నంపెను. అందఱును నేటియుదయమున నే బుల్లికోరునకు తూర్పునకును ప్రధానస్థలము నెదిరింపవలయునని ముందుగా బిల్లును తెలియించు ప్రయత్నముచేసి యుననిన యుద్ధమును వర్ణించెను. వా రన్ని ప్రయత్నముల గావించినను మన దళములు చాల దృఢముగ నెదిరించుట వలన నీయుద్ధమున వారు కొలదిగ విజయముండగలిగిరి. బుల్లికోరు క్షియాంబులకు మధ్యమంతు ముఖపులో నెదిరింపవలయునని శత్రువులు తలచిరి. కొంత సేపటివరకును జగ్జులు భయంకరముగ ముట్టడి సెనరించిన పిమ్మట దగ్గరదగ్గర నసంఖ్యాకులతో కొక్కమాటుగ మామిద పడిరి. కేవలము వైరిక సంఖ్యాధిక్యతనే నిజమును నొంద వలయు ననుతలంపున నా రట్లానరించి ముట్టడి సురుమున మా దళములు బాగుగ నెవారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగినవి. భయంకరతనగు యుద్ధము జరిగెను. ఏ వరము లింత వేగము తెలియుట కష్టపాద్యము. తెలిసినంతవరకు జగ్జులు మన ప్రథమ పంక్తిలో 500 గజముల మేరకు ముందుగా స్థలము నాక్రమించుకొనగలిగినరీతియై అంతరము మన దళములు వారిని ముందున కానియకుండు నిరోధించినరీతియై తెలియుచున్నది. మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటవరకు గూడ ఫిరంగి యుద్ధము భయంకరముగ జరిగెను. అయినను మరఫిరంగి ధ్వారములు సంతతము వినిపించుటకు జూడ ఫిరంగియుద్ధ మింకను అపివేయ బడలేదని విదిత మగుచున్నది. మేము బాగుగనే ప్రతియుద్ధము సెనరించుచున్నాము. ఇక్కడల విజయము వారధికించిన రీతిని పూర్తి సెందినటుల గన్పించును.

బ్రిటిషు విజయము.

లండను, డిశంబరు 14:—విన్నటిరాత్రి పిల్లమాన్యు సర్ డగ్లసుపేగు గారిట్లు ప్రకటించిరి:—నేటి యుద్ధమును విల్లేన్సు గిల్లేయునునకు దక్షిణతటమునం దున్న స్థలమును మేము విజయవంతముగ నెదిరించితిమి. అచట కావుండిన శత్రు వైనికులలో ననేకులు చంపబడిరి. తక్కినవారిని వైరులనుగ బట్టుకొంటిమి. బుల్లికోరునకు తూర్పుభాగమున బుధవారము నాడు శత్రువులు ప్రవేశించిరి. రంధకపంపులలో బాంబుల యుద్ధము జరిగెను. నుకొందిమంది వైనికులు బట్టుకొంటిమి. పార్సీనదికి దక్షిణతటమునను ఈ ప్రమాదకారకమునకు శత్రువులుకొంచెము తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. బుధవారమునాడు బుల్లికోరు నెదిరించు సవయమున మావిమానములు శత్రువుల నెదిరించి వారిమీద బాంబుల వేసినవి. క్రిందికిదిగి శత్రువుల హతు పేర్కాటలు కోధించినవి. ఆకాశమున గొప్ప యుద్ధము జరిగెను. ఒక గోధావిమానమును మరలెండు విమానములును నేలగుల్పబడినవి. మరి మాడింటిని క్రిందికి తరిమివైచితిమి. మావిమానములన్నియు సుగమముగ మరలినవి.

తీవ్ర మగు శత్రువుల పోరు.

లండను, డిశంబరు 14:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:—మూలమునది ఇరుప్రక్కలను తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. విమానములు డెక్కెగ్గువీచిన బాంబులవేసినవి. అయినను మరణము తెలియు గలగలేదు.

8వ తేదీనో నంతమగువామలోపల పరాసుశత్రువులను చేరిన ఓడలు 845. అచటినుండి బయలుదేరినవి 967,1600 టన్నుల కెక్కుడు బరువుగలవి ఒకటిమాత్రము ముంచబడినవి. మూడెదిరింపబడి తప్పించుకొనినవి.

లండను, డిశంబరు 12:—సామాన్యస్థితి బాగుగనే యున్నది. కేంద్రబాయి చుట్టినీటి నేయన్నది. జగ్జుల ఏకాగ్ర ఫిరంగియుద్ధము ఎప్పటికంటెను అధికముగ లేదు. కొనక్కులు యుద్ధము వారంభించుటవలన తూర్పునుండి వైస్యములను వీసినేయుట ఆదేబడెను. తెరుసలను మెగపాటామి యా విజయములు జగ్జునీ తూర్పున పన్నుచున్న పన్నుగడల నిష్కలములను గావించినవి.

హలిఫాహ్నుండి సర్ బోర్డుగారు ఓటావాకెట్టుతలెంచిరి. హలిఫాహ్నువద్ద మరణించినవారు ఐదేను మించి యుండును. ఇంట్లు లేక బాధనొందుచున్నవారు 20 వేలకు మించి యున్నారు.

యమ్య

మాక్కుమాలిస్తుల నిరంకుశాధికారత. లండను, డిశంబరు 18:—వెల్ట్రోగ్రాడునుండియుతం త్రివార్తలు మాక్కుమాలిస్తుల ప్రధాన నిరంకుశాధికారముగ నున్నదని తెలుపుచున్నవి. కానన సభలో వారికి వ్యతికారముగ నేమియు మాట్లాడ నీయరు. వాదనకత్తిగల కేడెటు నాయకులతో కొందఱు పట్టుకొనబడిరి. కొందఱు బాగుగ నెన్నుకొనబడ లేదని తొలగింపబడిరి. దొరతనమువారు నిరంకుశము ప్రజలకు భూమి మొదలగు వానిని సమముగ పంచి యిచ్చెదనని చెప్పుచున్నారు.

శాసనసభను తెరచుట.

లండను, డిశంబరు 18:—టాండిడా కోటలో కానన సభ తెలుపవలసినది వెల్ట్రోగ్రాడు మేయరుగారు ప్రకటించిరి. కొలనీమంది కేడెట్టులును, సాంఘిక విప్లవకరులును సభకుబోయి ప్రజలకు సంబోధించిన ప్రకటనము నంగీకరించిరి. నియమితసంఖ్య పూర్తియగు నందరు సభ్యులు వచ్చువరకు సభ నిలుపబడెను.

శాసనసభను ఆక్షేపణము.

వెల్ట్రోగ్రాడు, డిశంబరు 18:—మాక్కు మాలిస్తులు బలవంతమున నెనేటుసభ నెత్తివేసిరి. రెడ్ గార్డుస్ పలముల వారు మరొకరిమంది దొరతనపు టిక్యోగీయుల బాధించిరి. పీటరుపాలు దుర్గముతో నిర్బంధింప బడియున్న టిక్యోగీ మొదలు గాగల యంత్రులు కానన సభాభ్యుత్తున కొక శత్రు నంపును అందు బోలెదవిక్కు లధికారమును వశ్యము గావించు కొని నందులకు తమ అయిప్తమును వ్యక్తపరచిరి.

కేడెట్టు నాయకుల పట్టుకొన నాహ్వానించుట.

వెల్ట్రోగ్రాడు న్యాయ ఏజెన్సీ వాట్టు తెలియబరచుచున్నది. కేడెట్టు నాయకులతో ప్రధానల పట్టుకొని నివారించవలయుననియు, కేడెట్టు జనము కేటడి, కార్మి లాపుకారలతో నాయకారముల నడపుటచే వారి చర్యలు జాగరూకతతో పరిశీలించుచు వలయునని సోచుటల గోచరు నొక యుత్తర వంపబడెను.

జనరలు కార్మి లాపుగారు బోల్షేవిక్కుల నోడించుట

వెల్ట్రోగ్రాడు, డిశంబరు 18:—మోస్కో పోస్టు పత్రికా నిలేఖనము క్రిందినవియున్నవి. బయల్గోరాడు వద్ద బోల్షేవిక్కుల వైస్యములు విజయమునందెనుట ఆ బద్ధము నోవోప్యెగ్గాన్సుకు బోవుచున్న కార్మి లాపుగారిని వారెదిరింపదలచి పరాభూతులైరి. జనరలు కార్మి లాపుగారు వైకాపునకు తప్పించుకొని పారిపోయిన పిమ్మటతనతోగలసి తప్పించు కొనినవలగునని నాయకుల సామ్యపుత్ర వైనికుల రీతినివేచుటల దార్మి తలొందబడినోవోప్యెగ్గాన్సుకు తేరగోరెను. వారు సురక్షితముగ వాప్రవేశమునకేరిరి. పిమ్మట జనరలు కార్మి లాపు గార్మి విధములకు దళములుగలసి మూడు వేలయిది వైనికులను కూడ తేసి యుద్ధముచేయుటకు బయలుదేరెను. అతడు ద్వీగోరాడువద్ద నెవర్గొనబడెను. ముందుగా నంపబడిన కొలనీమంది వైనికులు ఓడింపబడిరి. తక్కినవారు వెనకనుండి బోల్షేవిక్కుల నెదిరించిరి. అంత నా వైనికులు వివేకడి చెల్లా చెదరుగ పారిరి. వారిలో కొందరు కార్మి లాపుగారి జేషమున కేరిరి. రెడ్ గార్డులు ముట్టబడిగట్టిగ గట్టుబడిరి. జనరలు కార్మి లాపుగా రింతలోనే జనరలు కేడెట్టుగారిని కలియుదు రని తలంపబడుచున్నది.

శాసన సభ ; శాసనసభ ప్రజాప్రభుత్వ వాదులు.

లండను, డిశంబరు 18:—వెల్ట్రోగ్రాడునుండి ఇట్లాక తంత్రివార్త వచ్చుచున్నది. కానన సభలో ననేకులు సోలి యట్టుల అధికారమున కంగీకరింపకున్న కానన సభ నుండి కానన బద్ధ ప్రజా ప్రభుత్వ వాదుల వేడలగట్టు నుద్దేశింపబడిన దని బోల్షేవిక్కు న్యాయుపేక్షనీవారు చెప్పుచున్నారు. అనేక స్థలములందు కానన బద్ధ ప్రజా ప్రభుత్వవాదులే ఎన్నికా సంఘములందరికీ సంఖ్యాకులుగ నుండుటచే వారు మరల ఎన్నికలను గోరెదరు. బోల్షేవిక్కు కమిషనరు లొక ప్రకటన మంపిరి. అందు చివర నీమాటలున్నవి. “భూస్వాముల తొలగింపును, ధనవంతులకును భూస్వాములకు కాననసభలందు ప్రవేశముండగూడదు.” ఇంకను మరి కొంతమంది కేడెట్టు నాయకులు పట్టుకడిరి.

టర్కీ

జరూసలము నగరప్రవేశము.

పరిశ్రేష్ఠాన సంగతుణము.

లండను డిశంబరు 12:—పార్లమెంటు ప్రజాసభయందు లాయకు బార్మి గారు జనరలు సర్ ఎడ్మండు ఏలెంబై గారి యొక్కనుండి వచ్చిన యీ క్రింది తంత్రివార్తను జదివెరి. జరూసలము, డిశంబరు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలు—ప్రాన్సు ఇటలీ, సంయుక్త రాష్ట్రముల వైరిక ప్రతినిధు లతోడ, పరాసు ఇటలీదళములతో కొన్ని యువసరింప, నాయకులొగివగ్గును వెంటరా, పాదచారివై నేటిమధ్యాహ్నమున జరూసలము నగరమున ప్రవేశించిరి. బాఫాద్వా రమునొద్ద గౌరవాగ్ధము చేచి యుండిన ఇంగ్లాండు, ఐర్లాండు, స్కాట్లాండు, వేల్సు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలెండు, ఇండియా, ప్రాన్సు, ఇటలీ వైనికులు మాకు స్వాగతి మొసగిరి. పాటలు మమ్మాదరించిరి. పుణ్యస్థలములందు కావలి భటు లంపబడిరి. మిలిటరీ గవర్నరు లాటిసు గ్రీకు ప్రతినిధులతోడ సంపర్కముగలిగియుండి పుణ్యస్థలముల యొగక్షేపముల వారముట కొక యువ్వోగికి నియమించెను. ఒమారు మసీదును, పరిసర స్థానములను మహమ్మదీయుల పాలనముక్రింద నుంపబడినవి. మహమ్మదీయ వైనికోవ్యోగు లను, వైనికులను ఈ ప్రదేశము చుట్టుకు గావుంచబడిరి. మిలిటరీ గవర్నరు గాని మసీదును పాలించు మహమ్మదీయ అధికారి గాని నెలవు యియ్యలేది. మహమ్మదీయులు గాని యితరు లీహద్దును నాటగూడదని యుత్తరువు చేయబడినది. సర్ ఎడ్మండు ఏలెంబై గారి ప్రకటనము.

హిబ్రా, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, ఇటలీ, గ్రీకు, రుస్సా, ఆరబిక్ భాషలందు దీక్రింది ప్రకటనను నాసరుత్తమున చదివి వినిపింపబడెను. “పరిశ్రేష్ఠుగు జరూసలము నగరమునకు, కత్తరి సరములకు నికసిండు పాటలకు మధ్యగముననుండి వైస్యములు తురుష్కుల నోడించినందువలన నా వైస్యములు మీ పురము నాక్రమించినవి.

కనుక నేనీపురము వైరిక కాననపుటములు క్రింద నుంతునని యిప్పుడు ప్రకటించుచుంటిని. యుద్ధకార్యకర్తలకు దీననందాక జరూసలమునగరమున వైరిక కానన నుచులు జరుగును. ఇటీవల శత్రువుల యధీనముననుండి శత్రుపరిపాలనా నుభవములన మీకు వెళ్ళు గలుగకుండ, మీరు భగ్గరీయుక్త మగు మీ మీవృత్తుల యు చేయుటకును లేకుండపందరింప వచ్చును. మాకు మశములవాకి మీ నగరము ప్రాంతపక్షమై యున్నది. అనేక శతాబ్దములనుండియు, వైరుతములకు చెందిన యాత్రీకు లెందరో యిచటికి విచ్చేయుటయు, వైరమును ప్రార్థించుటయు మున్నగు కార్యములు జరుగుచుండి యీ భూమి పరిశ్రేష్ఠులమైనది. కనుక దేవాలయములు, స్మరణ చిహ్నములు, పుణ్యస్థలములు, బ్రాహ్మణాస్థానములు మున్నగు పరిశ్రేష్ఠానము లన్నియు, ప్రస్తుతపు చర్యలందు నయ్యకముల కనుగుణ్యముగ సంరక్షింపబడును. (ప్రజలయందు గుత్తాహ పూర్వకము కలకలము.)

కేమెలహూధి, బెతెలెములయొద్ద సంగతుణు శర్పాటు చేయబడిరి. హెబ్రానుసమాధి కేటగు మహమ్మదీయుల యధికారమున నుంపబడినది. ఉదాహరణవై ఒమారు కలిఫా హోలినిచ్చుగును సంగతించియుండెను. అతని యువార కృత్యమునకు కృష్ణతా నాచకముగ, నీపల్కుబద్ధాము సెద్దులన్న మహమ్మదీయ ప్రతిష్ఠాపకముల కధికారులును, వారి వారి విధ్యుక్తవర్గములను నిర్వహించుకొనవలదని కోరబడినది.

బ్రిటిషుపంక్తిని ముంచునకు నడుపుట

లండను, డిశంబరు 12:—వేల్ట్రోగ్రాడునుండి అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—మా పంక్తివైనికులను జాఫాలకు మధ్యప్రదేశము చేరువరకు ముందునకు నడపబడెను. భూస్వాముల మిడిచ్చి కుత్తరమునందున్న బుద్ధము, వెల్ట్రోగ్రేయి ద్రాహిడలను బట్టుకొనుమ రి గురు తురుష్కువైనికుల జంపిరి.

స్పెయిను

దొరతనమువారు ప్రజాభిప్రాయమునకు లొంగుట.

మాడ్రిడు, డిశంబరు 18:—ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము స్పెయిను పార్లమెంటుకొద్దిమును ఎత్తివేయుటకును, రాజకీయనిర్బంధితుల నిడుచుటకును దొరతనమువారు రంగీకరింప తీర్చారించిరి.

స్థానిక వార్తలు

—(0)—

ఉపన్యాసము:—అధ్యాత్మరామాయణము 27 వ తేదీ బ్రహ్మశ్రీ వహాచార్యపాత్రాధ్యక్షులు ఎం. లక్ష్మణమూర్తి గారు హామీకాదు పేట ప్రాగ్రెసివ్ యూనియను పాఠశాల లో రేపుడయము 8 గంటలకు ఉపన్యాసముగ నుడివెదరు.

శ్రీల వహాచార్యుల లింగ:—వైలిగు సభ 100 పార్వతీధామములో చేపట్టిన సాయంకాలము 4 గంటలకు నమావేళమై మాంతుగూగారికి స్వాగత మొసగుదురు. అక్షిప్తపతి, రాజమృత్యునతి, శ్రీ ఎం. వి. నాగేశ్వరయ్యగారు ఉపన్యాసించెదరు.

చెన్నపురి వైద్య సంఘము:—నేటిసాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపురి వైద్య కళాశాల పంపిణీయాలమై సంఘసభలు సమావేశము జరుగును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—రేపు (15-12-17) సాయంకాలము 8 గంటలకు ఉపాసనా మందిరమున (97 అడ్వాన్స్ మెంట్) శ్రీ ప్రతాపగారు ప్రార్థనము సలిపెదరు.

తిరుచినాపల్లి సంఘము, చెన్నపురి:—తిరుచినాపల్లి, సిద్ధాంతి నెం 18 రు గృహములో సంఘసభలు సమావేశమయ్యెదరు. హిందూదేశమున ప్రపంచమునకు దాని తాత్పర్యమును గూర్చి ఎం. కె. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారు ఉపన్యాసించెదరు.

బళ్లారి సరస్వతీదేవి సభ:—ఈ సభ వారు రేపు (15-12-17 ఆదివారము) సాయంకాలము 5-80 గంటలకు బళ్లారి పురపంచమున కృష్ణలీల నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. నేడవేళకు లవకు నాటక మచటనే ప్రదర్శింపబడును.

న్యాయవాదుల విందు:—ఈనెల 15-వ తేదీన నై విందుజరుగునని ఇదివరకు ప్రకటించబడినదిగాని కొన్ని కొన్ని కారణములచే విందుజరుగుట యీ నెల 20-వ తారీఖునాటికి వాయిదా వేయబడినది.

వెల్లాల సంఘము:—ఈ నెల 16 వ తేదీ ఉదయము 7-45 ని. లకు కొండమండలము హైస్కూలు భవనమున వెల్లాల మహాజనసభ జరుగును. వెల్లాలసంఘ మొకటి ఏర్పడును. సంఘనిబంధనలు కట్టుమాటులు గురించి యీలా వివరింపబడును. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు ఎన్నుకొనబడుదురు.

ఉపన్యాసము:—ఈ నెల 17 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 5-15 నిమిషములకు ఘోషేలు హాలులో సోజినిజీవిగారి ఉపన్యాసము జరుగును. బిసెంటు ప్రియగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. 1 రూపాయి నిగతి, 8 అణాలకుగాని టిక్కెట్లు దొరుకును. టిక్కెట్లు దీనివారు తానికి విడువబడును. వచ్చినద్రవ్యము దాక్షిణ్య భోగిగారికి నెచ్చి పాఠశాలకు పంపబడును.

కొత్త పాఠశాలలు:—రాజధానియందు 50 కొత్త పాఠశాలలను స్థాపించవలయు నని చెన్నపురి దొర తనమువారు నిశ్చయించిరి. తిరయ్యూరులో మొక పాఠశాల ను స్థాపించవలయు నని తిరయ్యూరు హామీయాలలీగు కార్యదర్శిగారు చెన్నపురి దొరతనమువారికి వ్రాసిరి.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—బ్రాడ్వేలోని సంఘమందిరమున చేపట్టిన ఉదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మ నంద స్వామిలవారు, ఎన్. రామలింగము అయ్యగారు 'దేశమునకు, రాజునకు మన సేవ' అను యంత్రమును గూర్చి ఉపన్యాసించురు.

ఉపన్యాసము:—బార్డిటవును ప్రాగ్రెసివ్ యూనియను పాఠశాలముందిరమున చేపట్టిన 8 గంటలకు ఎం. సి. కల్లెబిరాజు మొదలియ్యగారు హిందూ మతమును గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. జి. రత్నము పిళ్ల బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

హిందూ బాలికాపాఠశాల చాకలిపేట:—వైపాఠశాల మొదటి వార్షిక తీర్మానము యీ నెల 16 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు చాకలిపేట హిందూ సె కెండ్రీ పాఠశాల భవనమున జరుపబడును. న్యాయమూర్తి సి. వి. కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు. శ్రీలక్ష్మ ప్రత్యేక ఫలము యేర్పాటు చేయబడును.

మునిలిమ్ యువజన సంఘము:—సంఘ యాచనాసభకుండ్రం సరోజినీ దేవిగారు హంటురోడు లాల్మం దిరములో యీ నెల 19 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు ఇన్ లామియా ఆశయములను గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. గౌ. యామాజీ హుస్సేన్ గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. టిక్కెట్లు తేనివారులానికి విడువబడును.

నైదాపేట వాస్తవ్యుల బహిరంగసభ:—ఈ నెల 18 వ తేదీ రాత్రి వైసభజరిగినది. ఎన్. వీరాస్వామి శాస్త్రిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. ఎన్. వి. నాగేశ్వరయ్య, వి. ఎల్. శేఖరాచార్యగారు మాంతుగూగారి రాక తరువ్వములను గూర్చి కులివారితో నిండిన సభవారికి తేట తెల్లముగ తెలిపిరి. సభవారు ప్రభువువారికి స్వాగత మొసగుచున్నట్లును కాంగ్రెసు మునిలిమ్ లీగుల సంస్కరణ విధానములనె ఆమోదించు చున్నట్లును తంతివార్త ప్రభువుగారికి పంపబడినది.

విద్యార్థుల విందు:—తిరుమనాపల్లి డిప్యూటీ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ నియమింపబడిన సి. బి. ఎన్. పిల్లగారికి నిన్నటి సాయంకాలమున రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విద్యార్థుల విందుసగ బడినది. బి. ఆర్. కృష్ణ స్వామి అయ్యగారు వచ్చిన అతిథులను సత్కరించిరి. హైందవ పాశ్చాత్య పద్ధతుల ననుసరించి అతిథులకు ఫలహారము లొసగబడినది. పిమ్మట కృష్ణారావుగారు బలప్రదర్శనమును గావించిరి. పిమ్మట వేణుగోపాలాచారిగారు హాస్యము చెప్పిరి. అనంతరము సెలైదంపతులకు పూలదండలు వేయబడినది. సభ ముగియనప్పటికి రాత్రి 7 1/2 గంటలాయెను.

కాలి చనిపోవుట:—బొంబాయిలో సివిల్ లైట్ లో ఆల్ ఫ్రంట్ యొద్ద హరిబాబాజీ అను 4 సంవత్సరముల బాలుడు తన తలిదండ్రులతో నివసించుచుండెను. గత సోమవారమున వారి గృహమునకు నిప్పుంటుకొనెను. సామానునంతను బయట చేర్చు సందడిలో వారు తమ కుమారుని సంగతిమరచిరి. తిరిగి వానిని తలిదండ్రులు చూడ వెళ్లునప్పటి నతడు కాలిచనిపోయి యుండెను.

BRIEF TELEGRAMS.

The "Bengalee" understands that Dr. Chunder La Bose, Rai Bahadur, will be President of the ensuing Temperance Conference.

Mr. A. Hydari of the Indian Finance Department has been elected President of the forthcoming session in Calcutta of the All-India Mahomedan Educational Conference.

The Government of India have generally approved of the draft bill to amend the Bengal Local Self-Government Act which will shortly be introduced in the Provincial Legislative Council.

This morning a fire broke out at Toungoo, Rangoon, destroying half of the block of buildings between Merchant street and 1st street. The fire burned itself out fortunately, for otherwise greater catastrophe might have resulted owing to the absence of workable fire extinguishing machines and with the inflammable nature of the house. The fire originated in a Chinaman's hardware shop which was covered by insurance. The military did excellent work. One child is missing.

Mr. H. M. A. Cooke, Chairman of the Mining Board, Kolar Gold Fields, has wired to the Hon'ble the Resident that the Kolar contribution to "Our Day" Fund will not be less than Rs. 27,000.

His Highness Gaekwar on his route from Tog Falls visited Shimoga on the 12th and performed the opening ceremony of a fountain presented by His Highness the Yuvaraja of Mysore to that place.

A despatch from General Sir Charles Munro, Commander-in-Chief in India, on military operations in Indian Empire from the 10th March 1916 to the 31st March 1917 which appeared in the London Gazette dated 31st October 1917 is published. This includes as follows: Aden, South Persia, South-west Persia, Mokran Mission, Jhalawan, Northwest Frontier protection of the Indian coasts. The Commander-in-Chief numbers 182 officers and men for distinction in active service.

Mr. Vengayil K. Krishnan Nayanagar is also one of the members of the Jenmi deputation that will wait on Mr. Montague with an address.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

—(0)—

సం॥ 1874 ఫావీతము హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

నిలువసాము 5 కోట్ల రూపములు

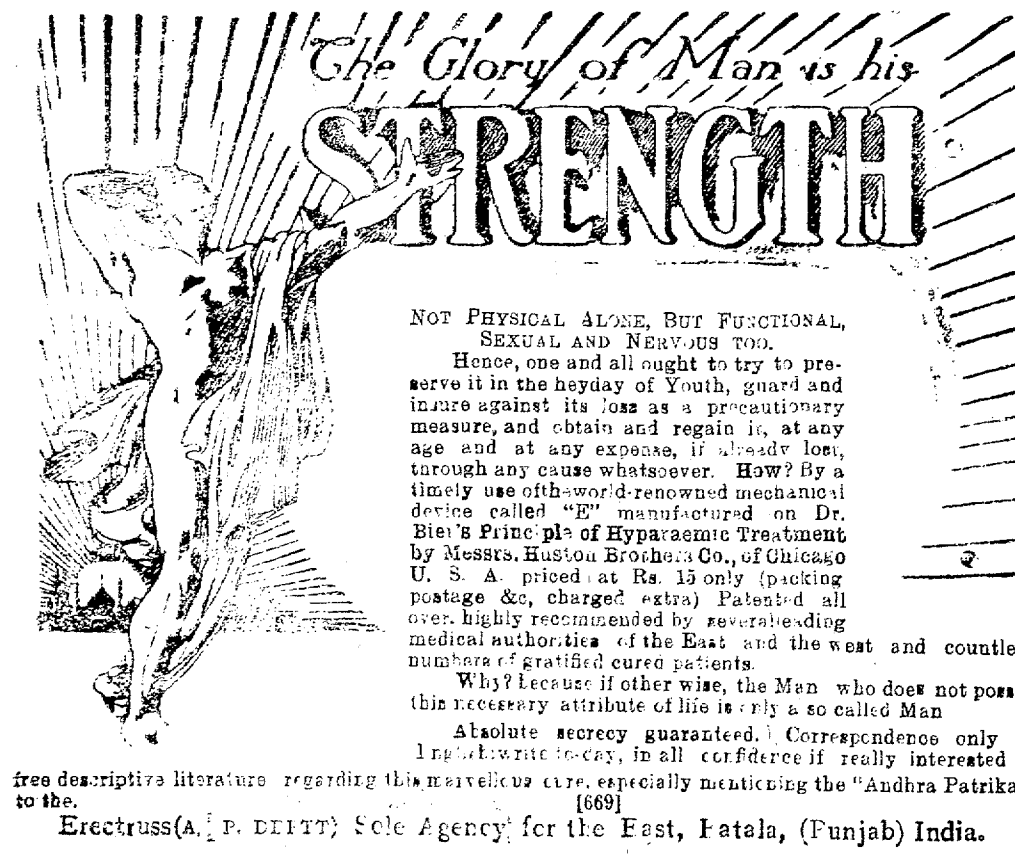
ఇంతవర కిచ్చి వేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడిన, ఎండావమెంటు భీమాకన్న మరక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారు నకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసిదారునికి అకాలమరణ మగునేని ఆతనికుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యముగా మార్గము.

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts.

OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bie's Principle of Hypoæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? Because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English, written in day, in all confidence if really interested of [669]

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the.

Erectruss(A. P. DEITT) Sole Agency for the East, Fataha, (Punjab) India.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Great Britain

The Submarine Menace.

LAHORE, December 14.
LONDON, December 13th.—In the submarine returns insufficient credit is given to the numbers of arrivals and sailings. Last week over 4000 ships passed to and out of the ports and only 16 were sunk.—("C. and M. Gazette" Cable.)

Fighting Submarinism.

Bright Prospect for 1918.

German Submarine Output Being Overtaken.

LONDON, December 14.
Reuter learns from well informed quarters that the Government know with certainty the German minimum submarine losses and also their maximum output. It is believed that the latter has been reached and since the monthly losses of submarine are now approaching the monthly output it seems that with the increasing means at the Allies disposal the German programme of operations in 1918 cannot exceed what has already appeared. The situation calls for the exercise of the greatest economy in food, but it is justifiable to express the belief that the menace has reached its worst stage as an effective force and there is every reason to believe that the enemy submarine operations should not only be held in the near future but should be gradually repressed as our defensive work is neutralising the enemy output.

Loss of a Steamer.

Successful Insurance Claim.

LONDON, December 14.
The King's Bench has given judgment against the Liverpool and London War Risk Insurance Association against whom the British and Burmese Steam Navigation and the Burma Steamship Companies claimed for the total loss of their steamer 'Ava' by war risks against which the defendant's had insured the Steamer for £79,500.

Britain's Growing War Expenditure.

NOW NEARING £7 MILLIONS DAILY.

Causes of Increased Expenditure Explained.

LONDON, December 14.
Moving a vote of credit of 550 millions Sterling in the House of Commons to-day, Mr. Bonar Law said it was estimated that the vote of credit of 400 millions sterling moved on October 30th would cover the expenditure until January 9th. The new vote would bring the total voted for the year to 2,450 millions. The average daily expenditure for the sixty-three days preceding December 1st was £6,794,000 exceeding the Budget Estimate by £1,383,000 daily. The total excess over the Budget Estimate was £309 millions, but £225 millions of that was recoverable. Therefore the excess over the Budget Estimate of daily expenditure was £350,000. One of the causes of the increased expenditure on the Army was the large number of Indian troops employed in Mesopotamia and the largest amount was due to the advance of our armies in France and Palestine. The estimates of advances to the Dominions had not been exceeded. Referring to Russia Mr. Bonar Law said that no State had ever entirely repudiated its debts. It was almost certain that sooner or later there would be a stable Government and he believed that a responsible Government would be ultimately established in Russia. If there were a stable Government Russia knew that the development of its resources and prosperity would be impossible without the financial assistance of other countries and financial assistance would be impossible unless previous debts were accepted by that Government. Therefore he believed the money would be recoverable sooner or later.

Events at Cambrai Exaggerated.

Replying to various speeches on the vote of credit Mr. Bonar Law said that various minds of rumours regarding events at Cambrai were greatly exaggerated. There were due to the exaggerated hopes with which an initial success was received. With regard to the German counter-attacks the smallest of these from numerical point of view was on the part of the front where the enemy broke through owing to surprise. The other two attacks by larger forces were repelled with great enemy loss.

Full Enquiry Promised.

The Cabinet immediately instructed F.M. Sir Douglas Haig to report fully on the happenings. The House should not entertain the idea that the Government would retain a soldier in any position if it was satisfied he was incapable but the Government must be largely guided by military experts. Full inquiry would be held proper action taken. The Government did not desire to prejudice the question. Accidents of this kind were inevitable in war and even surprises on a misty morning might happen for which no blame could be attached to any one.

Palestine and Mesopotamia Operations.

Mr. Bonar Law said that the movements in Mesopotamia and Palestine were by no means movements of conquest. We had our position in Egypt to defend. From a purely military point of view very often the best defence lay in attack as the result had shown. (Cheers.) He did not doubt that one of the most creditable chapters in the History of the War would be the way in which this country had recovered from the initial mistakes made in Mesopotamia and the very brilliant operations which resulted in the capture of Jerusalem.

Allied Forces at Salonika.

But for our force at Salonika it was absolutely certain that the Germans would have been in complete possession of Greece and the whole Balkan Peninsula and they would have regarded that as one of the greatest successes of the War. There were many rumours that the Germans might attack Salonika. If they did we should not be unalive to the situation. We had united Greece on our side and the Greek troops were training to co-operate with our forces. He ventured to prophesy that if an attack was made the result would not be the return of King Constantine triumphantly to Greece.

The Allies in Jerusalem

Official Entry into the City.
Holy Places Protected.

LONDON, December 14.
Mr. Lloyd George speaking in the House of Commons announced that the following telegram had been received from General Sir Edmund Allenby.
JERUSALEM, 2 P.M. Dec, 11th "I entered the city officially at noon to-day with a few of my staff commanders, French and Italian detachments, and the military attaches of France, Italy, and the United States. The procession was all on foot. At the Jaffa Gate, I was received by guards representing England, Scotland, Ireland, Wales, Australia, New Zealand, India, France and Italy. The population received me well. Guards have been placed over the Holy Places and my military governor is in touch with the Latin and Greek representatives. The Governor has detailed an officer to supervise the Christian and Holy places. The Mosque of Omar and the surrounding area has been placed under Moslem control and a military cordon of Indian Mohammedan officers and soldiers has been established round the mosque. Orders have been issued that no non-Moslem shall pass this cordon without permission of the Military Governor and the Moslem in charge of the mosque.

Sir Edmund Allenby's Proclamation.

The following proclamation was read in my presence to the population in Arabic Hebrew, English, French, Italian, Greek, and Russian from the steps of the citadel and has been posted on the walls. "To the inhabitants of Jerusalem the Blessed, and the people dwelling in its vicinity:—The defeat inflicted on the Turks by troops under my command has resulted in the occupation of your city by my forces.

I therefore here and now proclaim it to be under martial law under which form of administration it will remain so long as military considerations make it necessary. However, lest any of you should be alarmed by reason of your experience at the hands of the enemy who has retired, I hereby inform you that it is my desire that every person should pursue his lawful business without fear or interruption. Furthermore, since your city is regarded with affection by the adherents of three great religions of mankind and its soil has been consecrated by the prayers and pilgrimages of multitudes of devout people of these religions for many centuries, therefore do I make it known to you that every sacred building, monument, holy spot, shrine, traditional site, endowment, pious bequest, or customary place of prayer of whatsoever form of the three religions will be maintained and protected according to the existing customs and beliefs of those to whose faith they are sacred". (Cheers.)

Guardians have been established at Bethlehem and Rachel's Tomb. The tomb of Hebron has been placed under exclusive Moslem control. The hereditary custodians of the "Wakf or Pious Moslem" foundations at the gates of Holy Sepulchre have been requested to take up their accustomed duties in remembrance of the magnanimous acts of the Caliph Omar who protected that church. (Cheers.)

British Shipbuilding.

Satisfactory Increase in Output.

Fewer Sinkings, Greater Destruction of Submarines.

LONDON, December 14.
In the House of Commons Sir Eric Geddes stated that, since the Admiralty Controller had been appointed in June, the output of ships repaired in dry dock had increased by forty-eight per cent., and repairs afloat by forty-five per cent. Repair and a salvage organisation had proved so successful that it was being extended all over the world. Referring to shipbuilding he stated that if the output in December equalled the output in November, British naval and mercantile tonnage, completed in 1917, would equal that of the record year 1913, when two million two hundred and eighty-two thousand tons, of which three hundred and sixty-two thousand were naval, were built. Mercantile tonnage was now being completed at the same rate as in 1913 while the output of all classes of shipping in October and November was actually eighteen per cent higher than the rate of output in 1913. Government's plans provided for a still greater increase. Further augmentations of our mercantile tonnage were being arranged throughout the allied world in concert with the Allies. We were making great experiments with thousand ton concrete barges and tugs, but not with larger ships. Sir Eric Geddes emphasised the necessity for developing anti-submarine warship construction. Otherwise we should simply be sending out vessels to be torpedoed by the ever increasing force of enemy submarines. The vast extension of shipbuilding facilities was necessary in order successfully to combat submarinism. It was hoped to increase still further the output from existing accommodation, but that was not enough, and private yards had been authorised to increase accommodation by forty-five new berths. Sir Eric Geddes said three new national yards were being constructed. Seven yards would be used for the construction of more highly standardised ships than had yet been undertaken. It was hoped to lay the first keel in them early next year. Thirty-four new berths were being prepared and war prisoners would be employed. Total cost was estimated at £3,887,000 sterling.

Summing up Sir Eric Geddes said demands on our merchant shipping were greater than they had ever been in the war. The Submarine menace was held but not yet mastered. Our shipbuilding was not yet replacing losses but both the downward trend of sinkings and the upward curve of shipbuilding continued to be satisfactory. The latter would undoubtedly be maintained. The upward curve of destruction of submarines continued equally satisfactory, and there was no reason to doubt that it would continue gradually to improve. If the country exercised rigorous economy and put forth all its powers to defeat submarinism, he had no fear of the result. Men and women were urgently needed for shipbuilding, but unless he entirely mistook the spirit of the country, the response would demonstrate to the world that our grip tightened as the struggle continued. (Loud cheers.)

Effect on the Eastern Opinion.

LAHORE, December 14.
LONDON, December 13th:—The capture of Jerusalem following quickly on the good news from General Marshall in Mesopotamia will make a great impression on Eastern opinion. With the successful readjustment of our line at Cambrai it makes a splendid set off against the chaos in the Russian affairs.—("C. and M. Gazette" special cable.)

P. & O.'s Gigantic Fleet.

Lord Inchcape on Submarinism.

LONDON, December 14.
At the meeting of the Peninsular and Oriental Company, Lord Inchcape said that the combined fleets now numbered 319 steamers afloat and being constructed with a tonnage of 1,720,179. Referring to submarinism he declared he was convinced that nothing the enemy could do would effect the purpose the enemy had in view.

Premier's Speech in Gray's Inn.

LONDON, December 14.
Great interest is being taken in the speech by Mr. Lloyd George in Gray's Inn to-night, which is expected to be important.

Military Governor of Jerusalem.

LONDON, December 14.
Borton Pasha, Postmaster General of Egypt, has been appointed Military Governor of Jerusalem.

Raw Material to Germany.

LONDON, December 14.
In the House of Commons Sir Edward Carson stated that during the period of reconstruction after the war, until needs of ourselves and our allies were satisfied, Germany would not get an ounce of Imperial raw material.

Wisbich Elections.

LONDON, December 14.
Lieutenant Colin Coot has been returned unopposed for Wisbich.

British Trade.

LONDON, December 14.
Exports for November showed increase of £894,081, sterling, and imports increase of £20,854,217, compared with November 1916.

Russia

Constitutionalists Protest.

LONDON, December 14.
PETROGRAD.—The Maximalists have forcibly dissolved the Senate. The Red Guards have arrested more Government officials. M. Terestchenko and other ministers interned in the Peter Paul fortress have addressed a declaration to the President of the Constituent Assembly protesting against the Bolshevik usurpation of authority.

Cadet Leaders' Arrest Ordered.

The Petrograd News Agency states that a decree has been issued ordering the arrest and trial of the principal Cadet leaders and subversive Soviets to exercise surveillance over Cadet organisations in view of the latter's conferring with Generals Kaledin and Korniloff.

General Korniloff Defeats Bolsheviks.

PETROGRAD.—The correspondent of the "Morning Post" wires that it is untrue that the Bolshevik forces were victorious, at Bielorod. Their attempt to intercept General Korniloff who was proceeding to Novotcherkask failed. General Korniloff on escaping from Bishoff ordered half a dozen generals who escaped with him to separate and proceed to Novotcherkask disguised as common soldiers. They arrived safely and General Korniloff himself commanding a mixed force of three thousand men marched in campaign order through Russia. He was opposed at Bielorod and a small part of his force sent in advance was defeated but the remainder took the Bolsheviks in the rear and the sailors were broken and fled. Many soldiers joined General Korniloff while the Red Guards were surrounded and drastically handled. It is expected that General Korniloff will soon join General Kaledin.

Constituent Assembly and Constitutional Democrats.

A telegram from Petrograd states that the Bolshevik News Agency announces that in the event of the majority in the Constituent Assembly not favouring the authority of the Soviets it is proposed to exclude from the Assembly the constitutional Democrats and also to hold re-elections because in many places the constitutional democrats suborned the Electoral Committees. The Bolshevik Commissioners have issued a proclamation concluding with the words, "Down with the Bourgeoisie. There must be no place in the Constituent Assembly for landlords and capitalists." There have been further arrests of cadet leaders.

TELEGRAMS.

Maximalist Despotism.

LONDON, December 14. Telegrams from Petrograd demonstrate that the despotism of the Maximalists continues unabated. No opposition in the Constituent Assembly will be permitted. The Leading Cadets with no voting power have been either arrested or treated as illegally elected. Meanwhile the Government is constantly appealing to the greed of the people by promising distribution of land and other property.

Constituent Assembly Opened

The Mayor of Petrograd declared the Constituent Assembly open at the Taurida Palace. A handful of Cadets and Social Revolutionaries attended and approved the text of the manifesto to the people. The assembly adjourned pending the arrival of a quorum.

New Maximalists' Decree.

LONDON, December 14. PETROGRAD.—A Maximalist decree deprives of right to spend money at the cost of State a number of Russian diplomatic representatives abroad, including Ambassador to Japan, Minister to China, representatives in Egypt, Minister to Siam, and Consul General in Korea.

Fighting between Kaledin and

Maximalists.

LONDON, December 14. PETROGRAD.—Fighting is reported at various places including Rostoff, where Kaledin is opposing Maximalists, who are said to be supported by a detachment from the Black Sea Fleet. Fierce fighting is reported to continue at Bielgorod with great losses on both sides.

Holland

German Wireless for Holland.

Proposed Giant Station.

LONDON, December 14. THE HAGUE.—The Government has asked for a credit of five million florins for the erection by the Telefunken Company of Berlin of a wireless station for communication between Holland and the Dutch Indies. The receiving installation will be ready in three months and the sending installation in eighteen months.

Egypt

British Palestine Successes.

A Triumph of Organisation.

LONDON, December 14. In the course of his weekly review a high British military authority referring to the occupation of Jerusalem emphasized that the Palestine campaign had been mainly carried out by the British Territorials, supported by the Australians, New Zealanders and the British Yeomanry. There were a small Indian and still smaller French and Italian contingents.—The real difficulty had been the conquest of the Sinai desert. In this respect marvellous work had been accomplished. The troops in Jerusalem were drinking water from Egypt. It was a great engineering feat to bring water a hundred and fifty miles across the desert in pipes which themselves came from England and America. Moreover a broad gauge Railway had been constructed. Thus the Sinai desert had been conquered after a hundred years by organisation and industry, and largely by material help from America.

British Line Advanced.

LONDON, December 14. An official communique from Palestine says:—Our line has been advanced midway between Jerusalem and Jaffa. Churkas captured, Bardas and Sheikhobaidrahid north of Midich killing fifty Turks.

America

Silver Producers Contract.

LONDON, December 14. WASHINGTON.—Delegation of silver producers will confer on Friday on Government's plan of contracting for one year's output. It is thought that cost of production may necessitate fixing the price at a dollar which the Treasury is reported tentatively to approve.

Arrested as a German Spy.

LONDON, December 14. A telegram from Halifax says:—John Johansen, Helmsman of the ship "Imo," which collided with the ammunition ship has been detained on suspicion of being a German spy. Johansen was arrested while trying to leave the hospital, where physicians decided that he was shamming injury.

Portugal

Bombardment of Funchal Madeira.

By Enemy Submarine.

LONDON, December 14. LISBON.—This evening a submarine bombarded Funchal Madeira for twenty minutes. Many houses and St. Clara Church were destroyed and there were many casualties. Forty shells fell in town. Submarine disappeared pursued by patrol boats.

Rumania

Negotiations for Armistice.

LONDON, December 14.

Wireless German Official Communique says:—Artillery duel between Moeuvres and Vendhuile increased in violence this morning. Negotiations regarding armistice to replace existing truce began to-day at Prince, Leopold's headquarters.

France

Trial for Treason.

Astonishing Revelations.

LONDON, December 14.

PARIS.—A letter from the Military Governor of Paris straining Caillaux, says that letters from him have been discovered in residence of Bolo and others now in custody. They show that Caillaux continued to correspond with Bolo after the latter had been charged with treason, and that Caillaux supported Almeyreda of notorious "Bombe-Rouge" newspaper, congratulating him on anti-British articles. Caillaux went to Rome in November 1916 with false passport, and met Cavelline, who is now in custody, and entered into relation with well-known Germanophile. Three of the latter have since been arrested. In this conversation in Rome even in the presence of important personages Caillaux declared that France could not continue the war beyond spring of 1917, when he would resume office and sign peace. Therefore Italy would have to be prepared to make separate peace with Germany. Caillaux said that Germany would grant Italy and France astonishing advantages, as Russia and Balkans would pay all their war expenditure. Serbia and Rumania would disappear as they deserved to do.

Alliance Against Great Britain and Russia.

The Governor commenting on this says that apparently Caillaux's idea was conclusion of alliance after war between France, Germany, Italy and Spain, against Great Britain and Russia, to whom Caillaux referred as our real enemies. The Governor says that Caillaux's proposals caused sensation in Italy which considered the question of expelling him, and British and Russian ambassadors warned their Governments. The Governor concludes:—The facts revealed justify the suspicions that Caillaux worked for the destruction of our alliance during military operations and thus seconded the progress of the enemy's arms.

Western Front

Lively Cannonading.

LONDON, December 14.

A French communique says:—There was lively cannonading on both banks of the Meuse. Aeroplanes dropped bombs on Dunkirk, but there were no casualties.

Further British Success.

Six Enemy Aircraft Felled.

LONDON, December 14.

Last night's communique from F.M. Sir Douglas Haig said:—We successfully attacked a post southward of Villers-aux-Bois this morning and the garrison were killed or taken prisoners. There was bomb fighting this afternoon eastward of Bullecourt in the portion of the trench into which the enemy penetrated on Wednesday. A few additional prisoners were taken. The enemy's artillery showed some activity southward of the Scarpe and north-eastward of Ypres. Our aeroplanes engaged the enemy during the attack on Bullecourt on Wednesday. Bombs were dropped and low reconnaissances carried out. There was much fighting in the air. A Gotha and two other machines were brought down and three were driven down. All of ours returned.

General Situation Good.

ALLAHABAD, December 14.

LONDON, December 13th.—The general situation is good. Cambrai is all right and the German concentration is not bigger than usual. The eastern withdrawals have stopped owing to the Cossack Campaign. The Jerusalem and Mesopotamia victories are a severe blow to Germany's eastern plans.—("Pioneer" special cables.)

The Attack Described.

LONDON, December 14.

Reuter's correspondent at headquarters in a message despatched this afternoon sends available particulars of a determined German attack upon the sector east of Bullecourt shortly after dawn, but says that owing to the staunchness of our troops this was reduced to the limits of a very small success at the most. The enemy selected for attack the elbow in the bend in our line between Bullecourt and Queant. After the Germans had set up an intense bombardment to which our artillery replied with a barrage, assaulting waves of Bavarian troops advanced in close formation, manifestly intending to over-power the defenders by a sheer weight of numbers. Fierce fighting ensued, but it is too early to obtain details. As far as can be gathered the Germans got a sort of footing in about five hundred yards of our front line trenches before the attack was arrested. The artillery duel continued until half past one when it died down, but the constant rattle of machine-guns suggests that the fighting is still in progress, and quite possibly we are counter-attacking. It seems reasonable to believe that the German achievement does not represent any complete scheme of operations.

Government Yield to Popular Demand.

LONDON, December 14.

MADRID.—The Government has decided to yield to the popular demand for a dissolution of the Cortes and an amnesty for political prisoners.

Violent Artillery Action.

LONDON, December 14.

A French communique says there were violent artillery actions in the regions of Maisons De Champaigne east of Soissons and in Alsace.

British Improve Positions.

LONDON, December 14.

A British communique says as a result of bomb fighting, reported last night, we slightly improved our position eastward of Bullecourt. The enemy raided a post southward of Pronville and a few men are missing.

Italian Front

Ineffective Enemy Offensive.

Enemy Attempts to Enter Plains Fail.

LONDON, December 14.

Reuter's correspondent at Italian headquarters says:—It is estimated that 150,000 Austrians and Germans have been lost since the beginning of the offensive in Trentino; nevertheless the enemy is renewing desperate attempts to enter the plain employing a whole division in each attack. These after enormous sacrifices generally succeed in conquering some outpost or advanced trench only to find the position dominated by Italian guns. Apparently Hoetzendorff and von Beulow are determined to pass the Alpine bulwark before severe winter sets in. The Italian scouts have ascertained that the enemy has concentrated two thousand five hundred guns on less than ten miles of front between the rivers Brenta and Piave. When all fire simultaneously, the houses at Citadella, Castel Franco and Treviso are shaken by concussion. Judging by the present action the enemy has reverted to his original idea that entry into plain is only possible by the capture of the Grappa mountain in mass. He has hitherto encountered redoubtable resistance, whole battalions of Italians allowing themselves to be destroyed in preference to yielding. Now British and French Allies are beside and behind the Italians and their intervention has saved the day giving well-deserved rest and breathing space to Italians who have endured unparalleled strain of five weeks unremitting and unsheltered fighting.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Indian Army's Appreciation to General Haig.

DELHI, December 14.

The Commander-in-Chief in India wired to Field Marshal Haig as follows: On behalf of the army in India I heartily congratulate you and your gallant troops on your recent brilliant victory and wish you continued success.

Sir Douglas Haig replied:—Many thanks for your kind wire. All ranks of the British army in France greatly appreciate the congratulations of their comrades in India.

Calcutta

Responsible Government and Co-operative Movement.

Address by Sir D. Hamilton.

CALCUTTA, December 14.

This evening Sir Daniel Hamilton delivered an interesting address on "Responsible Government and Co-operative movement" under the auspices of the Young Men's Zemindary Co-operative Society. In the course of the address he said:—The pockets of the people are empty. So public purse is empty too and responsible Government remains an empty dream. After describing the indebtedness of the people he said the Mahajan takes honey while the man who gathers it is left attacking wax. So India sticks to-day and will remain so until power which lies dormant in her 315 millions of people is organized by co-operative movement into a banking system, which will set people free and enable India to stand upon her feet and move on to her destined goal of responsible government within the empire. There is another aspect of the question which it is well to keep in view. All progress means change and change means introduction of new ideas at the cost of the old. Part of the price of responsible government will be disintegration and dissolution of Hinduism as we now know it. In conclusion Sir Daniel said:—India has no use for Europe's second hand political rages and the old top hat. Give her change and on her co-operators' loom she will weave a beautiful garment of her own in which many colours will be blended into one. The question before India to-day is whether she is to have a civilisation based on antagonism or on co-operation and if latter she must at once demand that substantial steps be taken as soon as possible along co-operative way to her destined i.e. goal responsible government within the British Empire.

Punjab

Creditable Loyal Families.

LAHORE, December 14.

Gurdaspur District has produced another case of a family of which practically all adult male members have served in the army or are on service. The head of the family now deceased has left six grandsons and three great-grandsons of whom all but one have been in the army. The one exception is a Tahsildar. Two members of the family have been pensioned on account of wounds or invalided, and they have been provided with civil posts. A similar case has come to light at Jhelum District where seven sons of a Lambardar of Munara have all enlisted.

ప్రజాభిప్రాయములు

(౧)

కాళహస్తి సభ.

నిజము నిలుకడమిద లేకమానదు.

I

అయ్యో,

కాళహస్తిలో క్రిందటి నెల 25-వ తేదీని కాంగ్రెసు ముసలీములీగును అనుసరించి జేవాలయములో జరిగిన మహా జనసభకు నేను పోయియుంటిని. ఆ దినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు పానుగంటివారి నాకర్లు ఘమాడు 20, 30 వుండి సదరు సభాప్రదేశమునకు వచ్చితివానీలు మొదలగు నవి పరచియుండు ముందు ప్రదేశములో కూర్చుండిరి. శ్రీ కాళహస్తి రాజాగారి సోదరులైన రాజాచినవేంకటప్ప నాయనిం బహుదరువారు 3 1/2 గంటలకు దయచేసి ఆగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి. వెంటడే రాజా వేంకటప్పనాయనిం బహదరువారును దయచేసిరి. అధ్యక్షకోపన్యాసానంతరము, పాను గంటివారితరపున వచ్చినవారిలో శ్రీ. మునుసామినాయుడు ఆములూరు వేంకటసుబ్బయ్య వీరిద్దరు మాత్రమే "స్వరాజ్యము మాకు పనిలేదు. మాకు పనిలేదు" అని అప్పడప్పను అల్లరిచేయు చువచ్చిరి. కొందరుసభ్యులును నేనును లింగాలుగారి సుబ్బయ్య యు ఈయల్లలను సమాధానపరచుచు వచ్చితిమి. మరయొక సభ్యుడు గాంధీగారి మహాజను వివరించి సభ్యులకు బోధించెను. కాంగ్రెసు ముసలీములీగును అనుసరించిన తీర్మానములు సభ్యులవల్ల ఆమోదింప బడినవి. సత్య మిట్లుండగా, నేను మై నూరునకు పోయి తిరిగి యిచ్చుకీకవచ్చి విన్నంతలో, అనాటి సభయందొక వింతసంగతి నావల్ల ఆమోదింపబడినట్లు ఆంధ్ర ప్రకాశికలో ప్రచురింపబడిన విషయమును చూచితిని. ఇప్పటి మనదేశస్థితిలో హోమయూల్ నిర్వహింపజాల మానియు, అది మనకీప్పుడు అవసరము లేదనియు ఒక తీర్మానమును విశ్వనాథ ముపపాదించగా నేను ఆమోదించినట్లు ఆ పత్రికలో ప్రకటింపబడి యున్నది. ఇది సర్వము అబద్ధము. ఇంతేగాక, మరి కొంత మందికలసి మరకొన్ని తీర్మానములను జరిపించినట్లు ప్రకటింపబడిన విషయమునూడ అబద్ధమే నేను సభ ప్రారంభము మొదలు తీర్మానములు ముగియువరకు నుంటిని. కాంగ్రెసు ముసలీము లీగు తీర్మానములే సభ్యుల వల్ల ఆమోదింపబడినవి గాని, విరోధముగా ఏ తీర్మానములు ఎవరి వల్లను ప్రతిపాదింపబడి గాని ఆమోదింప బడి గాని యుండలేదు. ఆంధ్రపత్రికలో అనాటి సభయందు జరిగిన సత్యమును తెలిపియున్నారని ప్రమాణముగా చెప్పచున్నాను. కాళహస్తిపురుషులలో గొప్పవారు అసత్యమును సత్య మనిపించుటకు ఇంకను కృషిచేయుచున్నారు. సత్యమురక్షించుగాత! పామురారు సుందర్రాములు చేనాఁ.

II

అయ్యో,

శ్రీ కాళహస్తిలో కడచిననెల 25-వ తేదీని కాంగ్రెసు ముసలీము లీగు ననుసరించి జేవాలయమునందు రాజా చినవేంకటప్పనాయనిం బహదర్ వారి ఆగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద జరిగిన మహాజనసభకు నేను పోయియుంటిని. ఈసభను గురించి ఆంధ్రప్రకాశిక పత్రికలో ప్రచురింపబడియున్న సంగతులను స్మయముగా చూచినాను. ఆ ప్రకటనము ప్రకారము కన్నస్వామివల్ల ప్రతిపాదింపబడిగాని నావల్ల ఆమోదింపబడిగాని ఏ తీర్మానమును జరిగియుండలేదు. సత్యమిట్లుండగా, ఆంధ్రప్రకాశికలోను జప్తిను మెయిలు పత్రికలలోను అబద్ధమును ప్రచురపరచుట యెట్లు తటస్థించినదో తెలియలేదు.

కన్నస్వామివల్ల ప్రతిపాదించిగాని నేను ఆమోదించిగాని యుండలేదటకు సభలో నుండిన డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, సబ్ కలెక్టరు, వెక్వెంట్ సబ్ మేజిస్ట్రేటు వీరుకూడ సాక్షులు. నేను గంధీగారి మహాజనులో చేరాలి చేసియున్నవాడను.

అయినానిగారి రామయ్య.

III

అయ్యో,

రాజా దామరకుమారచిన్న వేంకటప్పనాయనిం బహదరువారి ఆగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద 25-11-17 తేదీని సభ జరిగినది. ఈసభను గురించి, "మద్రాసు మెయిలు" "జప్తిను" "ఆంధ్రప్రకాశిక"లు, ఎవరోతమకు ప్రాసినవ్రాతలలోని నిజా విజయములను గ్రహింపకయే ఆమోదించి తొందరపడితాము నేరుగ

చూచినట్లు తమ యధ్యక్షకారము ప్రాసినవ్రాతలను జూడ అసహ్యము కలుగుచున్నది. నేనును వై సభకు పోయియుంటిని. ప్రతిపక్షుల ప్రేరేపణచేత, మొదట ఆగ్రాసనాధిపతిగ నియమితులైన కాళహస్తి కుమారరాజాగారు సభకువచ్చుటకు వీలు కలుగదయ్యెను. కాని, వారు స్వరాజ్యాభిలాషలే. పిదప ఆగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొనబడిన రాజాదామరకుమారచిన్న వేంకటప్పయ్య నాయనిం బహదరు గారిని పిలుచుకొని వచ్చిరి. చదువబడిన యధ్యక్షకోపన్యాసమునందు కాసనబద్ధమగు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకును మహమ్మదలీ సోదరులను వదలుటకును కోరబడినది. పిదప కాసనబద్ధమగు స్వరాజ్య మవశ్య మను తీర్మాన ద్వారము వదలుటను గురించిన తీర్మానము మొదలగు తీర్మానములను అందరు నేకగీతముగ నామోదించిరి. అంత్యమున నేనును కాసన బద్ధమగు స్వరాజ్య మవశ్యమను విషయమునుగురించి అరవము నను ఆంధ్రమునను నుపన్యసించితిని. కాని, ప్రతికక్షులగు పా. రామారాయణింగారి ఎన్టీటునాకర్లు శ్రీ. మునుస్వామి నాయుడుగారును రామారాయణింగారి పరిచారకులు సుమారు 10, 15 గురును మాత్రము సభాస్థానమునండి అప్పడప్పను విరుద్ధముగ మాట్లాడుచువచ్చిరి. కాని, సభ జయప్రదముగ జరిగినది. అనంతరము కార్యదర్శి మాంజేగుగారికిని రాజప్రతినిధి గారికిని సభ తీర్మానములను తంతిములముగ పంపుటకునూడ తీర్మానింపబడినది. సభకు సుమారు 50, 60 వుండి బ్రాహ్మణులు 100, 150 వుండి వైశ్యులును, 40, 50 వుండి మహమ్మదీయులును, 500, 600 వుండి బ్రాహ్మణేశ్వరులు (అన్ని వర్ణముల వారు)ను, 30, 40 వుండి పంచములును (గోవురమునకు దక్షిణముగ బయటకుండిరి), కాళహస్తి డిప్టీ థాసిలారు పోలీసు సర్కిలు ఇక్వెస్టరు రిటైర్డ్ థాసిలారు గార్లును విజయముచేసి యుండిరి.

ఎ. మహమ్మదు ఇబ్రహీం సాహెబు, తోలు వ్యాపారి.

IV

పీఠికాపుర విద్యత్పరీక్షలు.

ఆర్యా, పీఠికాపుర సంస్థానము విద్యత్పరీక్షలలో జ్యోతిశ్శాస్త్ర పరీక్ష లేకుండుట గొప్పలోటుగ పరిగణింపదగియున్నది. అధికారు లీవిషయము నాలోచించెదరు గాక!

దర్బా సర్వేశ్వరశర్మ.

వేలం నోటీసు.

ఏలూరు డిప్యూటీ మునసుకోర్టు నైట్ 1905 న సం॥ 174 రు లోని నైట్ డిక్లీని బట్టి సదరు కోర్టువారిలన నియమింపబడిన రిజిమరలన లేటు మహమ్మదు అస్వారుల్లా సాహెబుగారి తాలూకు దిగువ స్థిరాస్తులను అనగా (1) ఏలూరు పడమటివీధిలో మునిసిపల్ నె 710 రు ఇల్లు ఫలములో జాయంటు 1/10 వంతును సదరు ఫలము వద్ద 26-12-1917 తారీఖుననున్న (2) బెనవాడ మిషన్ స్కూలు కాంపౌండుకు అనుకొనియున్న లేటుమహమ్మదు అస్వారుల్లా సాహెబుగారి తాలూకు సుమారు 1200 చదరపు గజముల ఫలం, సదరు ఫలమువద్ద 29-12-1917 తేదీన నున్న (3) బెనవాడలో నరు సుద్దీక్ సాహెబుగారి యింటికి తూర్పుగా నున్న సుమారు 200 చదరపు గజముల ఫలమును 30-12-1917 తారీఖున సదరు ఫలము వద్దకు, వేలము చేయబడును. వలయువారు వేలపు వరతులకు వికరములకు దిగువ చిరునామాకు ప్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

విన్నకోట కుటుంబరావు.

989 రిజిమర. (ఏలూరు)

ప్రకటనము (955)

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రక్టు, యెన్మూరు సర్కిల్, వల్లూరు అట్టి పట్టు ప్యాక్టరీ లలో ఉన్న మాతాలూకు మార్జినదాఖలా ఉప్పు వాసులు విక్రయించ దలంచినామ. గాన కావలసిన వారు యీదిగున చిరునామాదారుగారికి ప్రాసినయెడల కోరిన సంచాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ సైన్సు నెం 34- య 32-19 అట్టిపట్టు ప్యాక్టరీ డిల్ 10- య 3-20 మోతే వెంకన్నగారు,

వై సెన్సు హెవాలరు, ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, మోగద్వట్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనో వేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, మంత్ర శాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్ల వేకతిమామలు, విచిత్రవిద్య విద్యలుగలవు. ఇంతేగాక చనుష్యునిమాయముచేయుట, చికిత్సలోచదువుట, నీళ్లవై నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టింతుట, జీవముతో సమాధి భగవంతు, మన ఘృతు చిలుక యాడుట, పెద్దపులిని చేసి చూపించుట, మన ఘృని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తెలకాయ లేద మటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టు కొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమివయిన గజము యెక్కువ గాలిలో మన ఘృని నిర్ధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కిది సులభమైన మార్గము.

నెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకో గలరు.

పరమరహస్యమైన ఈ గ్రంథము నెల రూ. 4 లు.

4 రూపాయలను చక్రింది విలీనమునకు ఈ రోజే మణియార్జిరుచేసినవాడికి మాత్రమే ఈ గ్రంథము దొరకును. వి. పి. గా పంపము.

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 295-981 ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ఆవివచ్చికాన లేక జిన్న

తులం 1 క రూ. 2-8-0

Table with 3 columns: Item description, Price per unit, Total price. Includes items like 'శివారాజేశ్వర కస్తూరి', 'కుంకుమ పువ్వు తులము', 'గొర్రోజిను', 'రసభస్మము', 'పచ్చకర్పూరం', 'బాగాచ్చము', 'తాంబూలమాత్రము'.

విన్నపించినది డి. పి. 109, ప్రోవిడెన్స్, హిందూ, 6. రింబాల్డ్స్ బిల్డింగ్, చక్రింది.

స్వదేశ వస్తువులనే కొనుడు.

విదేశవస్తువులను ఉపయోగించినవారో మా కట్టి సంబంధ ముండజాదు. ప్రత్యేకముగ స్వదేశపు వస్తువులనే ఉపయోగించువారు మాకు ఆప్తులు. వారే దేశోద్ధారకులు.

లోకమాత ఆవి నెంటుస్టు సి. పి. రామస్వామయ్యరు, (బి. ఏ. బి. ఎల్.) బి. పి. వాడియా, పింఛను పుచ్చు కొనిన జిల్లా జడ్జి ఎల్లేపర్తి బానకరాచయ్యరుగారు మున్నగు దేశభక్తులు చాలమంది కంజీవరము స్వదేశీ కంకెనీలో భాగములుగ నున్నారు. ఇకవైనను దేశభక్తులందరను అనుమానించక తక్షణము వై కంకెనీలో పాల్గొనాడు. భాగము 1-కి 25 రూ॥లు చొప్పున 300 భాగములు మాత్రమే మిగిలినవి. రు: 300 భాగములను కొనుగట్టి దేశభక్తులను హిందూదేశము కోల్పోయెనా? ప్రాప్తికొను, మరతులకు ఇట్లు వ్రాయ ప్రార్థితులు.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్, బ్రాంచి: మధుర.

కంజీవరం.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollur and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.

Ac C Vollur Factory License No. 34 32 19 Athiput Factory License „ 10 3 20 Mothay Venkanna Garu, License Holder,

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రోలా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, గ్రవణము, పులితేపురాదు, భేదులుగావు, దినము కాతగిన కాల శ్రవ్యత సుసాయాసము X అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావింపును.</p> <p>కీ పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జరు గారి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొపిడి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్ఫ్యూరేట్ వెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	---	---

W. E. SMITH & Co., Ltd

Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్పిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీ పత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

1050

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా! అయితే డి. మన్నాలాల్ గారి ఇంటి తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుస్థి, రక్తపుష్టి, నిశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ మొదలయినవి. కలుగును స్వప్న ఫలితము, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుగు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణముపొందిన అనేకులు రంగోల్, పినాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈస్టాంతముల నుండి బహుమాన పత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు ఆర్డరాస్తాంపును పంపినచో బహుమానపత్రము కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధమని రుజువుపరచువారికి నై కనుపరచి యుండు బహుమానము యివ్వబడును. అట్లు విరాకరించినచో కొట్టుమూలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొనుగట్టడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. ఆనాపాపతిక పార్శ్వములో పంపబడును ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

5 తులారు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

304

మోన పోకుడు

తుప్పుకట్టినీయకుండు చేయురంగులను తక్కువధరలకు గొని మానపోకుడు. ఇట్లు తుప్పుకట్టకుండు చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Walls Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా తైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు పక్కనవారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండురు. కాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ పంజ్జు:—ది పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలీజున్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

500

(ప్రకాశముజ్ఞుగ గోరునప్పును ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

కళటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

ఏక బాహువి ప్రశంస

ఇది కెన్నెలకంటే అపూర్వాయ విచిత్రము.
రూ. 0-4-0 నాస్తిక ఆధికము.

ఆంధ్ర నర్తకశౌచాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టనంబు రామలింగారెడ్డి గారికి గ్రామబడినది. రూ. 0-4-0 నాస్తిక ప్రత్యేకము.

పంపద్రుతికా కాగ్యాలమును. 7 తంబు కెట్టిసిద్ధి, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co.,

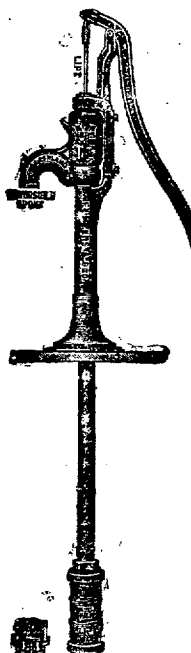
321, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (557)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.ఏ. చిన్నపైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. ఆంధ్రవత్తిగా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము. చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బాధ దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండకగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.